

„Tėvynė“ Savaitinis Laikraštis

Leidžia kas Pėtnyčia
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
PRENUMERATA METAMS:
Suvienuose Valstijose \$1.50
Kitose Višpatystėse \$2.00
„T E V Y N Ė“
307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

T E V Y N Ė

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS.

The Lithuanian Weekly „Tėvynė“

Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
P. Jurgelutė, Sec'y & Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$1.50
In Foreign Countries \$2.00
„T E V Y N Ė“
307 W. 30th St., New York, N. Y.

No. 2

Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized on June 27, 1918.

New York, N. Y., Sausio (January 14, 1927.

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, under the Act of March 3, 1875.

Vol. XVIII

Varšava Skelbia Lenkijos-Lietuvos Federaciją

Žuvo 77 Kudikiai Montrelio Gaisre

Suv. Valst. Siunčia Kariuomenę į Nicaragūą

VARŠAVA SKELBIA LENKIJOS-LIETUVOS FEDERACIJĄ.

Varšava, sausio 9. Pilsudskis Lietuvos perversmės užsilaiko ramiai. Tačiau eina paskalai, kad šis perversmas nėra veltus ir kad dabartinis diktatoriškas valdymas vieton buvusio demokratiško savo vaisių atsieks. Pirmiausia tikimasi ištyrimo Daneigo padėties. Vėliau matoma įėjimui galen buvusių bajorijos šeimynų ir jungtinam valdymui Lenkijos, Lietuvos ir kitų teritorijų.

Varšava, sausio 5. — Politiniai rateliai pilnai įsitikinę, kad maršalas Pilsudskis pageidauja federacinių ryšių su Lietuva, kurie vienok laiduotų Lietuvai pilną autonomiją.

ŽUVO 77 KUDIKIAI MONTREALY.

Montreal, Kanada, sausio 9. — Čia. Krumtuose paveikluose žuvo 77 berniukai ir mergaitės. Minima diena, Laurier Palace kruvonių paveikslų teatre buvo rodoma paveikslas „Get Em Young“. Kadangi diena buvo graži ir paveikslas patraukiantis jaunuosius, todėl teatras susirinko daug jaunuolių. Paveikslas savo gražumu labai džiugino jaunuolius ir smagus upo jautėsi visame teatre. Tačiau vos pradėjus paveikslą rodyti, pasigirdo šaukimas: „Gaisras!“ Publika puolė prie išėjimų. Per nekurius išėjimus publika pavyko gerai išėiti, bet tulos jų taip užsikimšo, kad jaunuoliai negalėjo išėiti ir žuvo jų 77. Sužeistų taipgi daug. Nuotikis neišpasakytai sujaudino tėvus ir motinas, kurių kudikiai teatre buvo nuėję. Tai dar pirmas toks nuotikis Montrelio istorijoje. Teatro savininkas ir keli patarnautojai areštuoti.

S. V. SIUNČIA KARIUOMENĘ Į NICARAGUĄ.

Las Perlas, nauja Nicaraguos konservatų ir liberalų mušij scena, apšaukta neutraliu zonu. Čia tapo išsodinta ir Amerikos jureivių. Kadangi pastaruoju metu Nicaraguoj eina ginkluotų susirėmimų tarpe tos šalies konservatų, po vadovystės prez. Diaz ir liberalų, vadovaujamų Sacasas, S. V. numato reikalo apsaugoti savo piliečių gyvybę ir tur-

ta toje šaly todel ir siunčia savo jureivius tas pareigas eiti. Amerikos jureivių tuo tarpu ten esą nusiūsta apie 600. Vadovauja juos admiralas Latimer.

S. V. Kongrese iki šiol tuo reikalu, tai yra kišimusi į Nicaraguos sukilimą, eina didelių ginčų.

Nekurių numatoma, jog šitas žingsnis esą gali S. V. privesti prie karo su Meksika. Pastaru laiku mat pasireiškė įtempti ryšiai tarp šių dviejų šalių už Meksikos vykdymą naujo įstatymo, liečiančio aliejaus šaltinius Meksikoje.

VOKIETIJA PIKTINAS VOLDEMARO ŽYGIAMS KLAIPĖDOJE.

Berlin, Sausio 6. Eina įtempti santykiai tarpe Vokietijos ir Lietuvos naujos fašistinės valdžios Klaipėdos klausimu ir aiškiai numatoma, kad Voldemaras negali savo fašistinių jėgų kontroliuoti. Voldemaras buvo prižadėjęs vokiečių atstovams Klaipėdos krašto valdžioje, kad taip vadina- mų direktorių sąrašas bus skiriamas gubernatoriaus ir užgirtas vietinio seimelio. Tačiau vieton to gubernatorių nuskyrė lietuviams pritariančius direktorius ir dabar grasi panaikinti Klaipėdos seimelio ir šaukti rinkimus karinio stovio padėty. Vokiečių oficialiai sako, kad tokį elgėsi jie rokuotų kaipo coup d'etat ir sunaikinimu Klaipėdos dabartinio nusistatymo.

DAUG ŽMONIŲ SUKISTĖ TA I KALĖJIMUS LIETUVOJE.

„Naujienos“ patalpino vieno chiegiečio iš Lietuvos rašytą laišką. Laiškas rašytas sausio 21 d. Rašoma sekamai:

„Grudžio 16 d. vakarą nuėjome gulti ramiai, o ant rytojaus atsikėlė jau radom naują valdžią. Naktį buvo padaryta revoliucija. Žmonės tiek raminasi, kad nebuvo kraujo liejimo ir dabar rodo viskas eina savo keliu. Daug žmonių suimta ir dar vis suima. Kalėjimai pilni areštuotų, žinoma, daug nekaltų. Bet apie tai negaliu daugiau rašyti.“

IVAIRIOS ŽINUTĖS.

Sovietų valdžia pavertė į muzėjų akmeninę Slisemburgio caro laikų tvirtovę ir didįjį kalėjimą parodymui šiai gentkarčiai kokiose sąly-

gose politiniai kaliniai carų laikais gyveno. Čia atsilankę žmonės galės pamatyti, kaip Rusijoje anais laikais žmonės buvo terorizuojami.

Šeši Maskvos viršininkai nuteisti sušaudymui ir 32 pasiūsti sunkiųjų darbų kalėjimui. Tarp jų yra ir buvusi princesa Muratova. Jie apkaltinti už suktybes ir pardsavinėjimus.

Britanijos kabinete kilo nesusipratimų delei Sovietų Rusijos. Numatoma kabineto griuvimas.

Rumanijos prof. Nicholas Jorga išvyko į Paryžių daryti tarimus su kronprieu Karoliu, kad mirus Ferdinandui, jis grįžtų į Rumaniją ir užimtų šios šalies karališkąjį sostą.

Dunbarton miestely, N. H. valstijoje, kur gyvena 405 žmonės nėra nė vieno gydytojo. Bet jie ten, mato- mai, nereikalingi, nes pastaruoju metu čia nė vienas žmogus nemirė.

Kumštinių čempionas Gene Tunney pasirašė sutartį su „promotoriu“ Rex Rickard rusėjo mėnesį rengti kumštynes New York'e. Kas jį priešininku bus, dar nežinia; nekurie spėjioja, kad gali but lietuvis Jack Sharkey (Žukauskas).

Washingtono senate vėl kyla ginčai dėl ratifikavimo Lausannos sutarties su Turkija. Tie ginčai tęsiasi jau kelinti metai.

Prohibicija „didžiojoji“ ne vien Suvienuose. Valstijos. Jos pavyzdį pasekama ir kaip kur kitur. Pastaru laiku prohibicija įvesta ir Jokutoje. Priežastis — valdžia nusiskundžia, kad žmonės daug pinigų svaigalams praleidžia.

New Yorke pastaromis dienomis eina didelė automobilių paroda. Veik kiekviena automobilių kompanija vaizduoja savo naujus automobilių modelius. Daug publikos parodą lanko.

Du vokiečiai-darbininkai, sugrįžę Berlyną papasakojo pacifistų draugijos oficialams apie nuodinančių gazų dirbimą Rusijoje vokiečių kariuomenėi.

Iš Meksikos Miesto pranešama, kad Saltillo mieste suareštuota du kunigai kaipo sukilėliai ir žmonių gundytojai prieš dabartinę „bedievišką“ valdžią.

Paskutiniu laiku laiškų pernešimą eroplanais taip pagreitina, kad iš Chicago siūsti laiškai į New Yorką arba priešingai pasiekia bėgy 4 val. 20 minučių. Laiškus nešanti eroplanai skrenda 167.3 mylias valandoje.

Iš Lietuvos Laikraščių

BUVO NUMATOMAS MINISTERIŲ SĄSTATO PAKĖITIMAS.

Grudžio 16 d. „Liet. Žinios“ praneša, kad artimiausiu laiku buvo numatomas asmenų pakeitimas Ministrų Kabineto sąstate. Vid. Reik. ministeris p. Požėla ir Šviet. ministeris p. Čepinskis buvo įteikę atsistatydinimo raštus. Į jų vietas kandidatais buvo minimi: i Vid. Reikalų ministerius advok. p. Cirtautas ir i Švietimo min. p. V. Kvieska.

Seimo sėdėse užtikrina, kad minimųjų ministerių atsistatydinimas įvyksta ne del kurių nors programinių skirtumų ir iš viso ne del politinių, bet del privatinio pobūdžio motyvų. Be to, numatoma, kad p. Sleževičius pasilikdams Užsienių Re-

ikalų ministeriu, pakvies naują asmenį i Teisingumo ministerius. Rimčiausia buvo p. Bugališkio Šiaulių Apyg. Teismo pirmininko kandidatura.

NAUJAS IR KARTU KEISTAS PARĖDYMAS.

Švietimo ministeris Bartelis išleido naują parėdymą apie privatinųjų mokyklų brandos kvotimus. Privatinųjų gimnazijų mokiniai, kurie dėsdomoji kalba yra lenkų, vokiečių, gudų arba ukrainų, laikysią kvotimus prie specialės komisijos sa- vo mokyklų butuose. Kitaip yra su lietuvių ir žydų privatinėmis gimnazijomis. Šių gimnazijų mokiniai privalėsi laikyti kvotimus tik lenkų kalboje.

Kaip Įvyko Kauno Smurtas

Atėję iš Lietuvos laikraščiai aprašo įvykusio smurto eigą. Bet reikia pastebėti, kad nekludomai smurtą aprašo tik smurtininkų palaikančioji spauda.

Atėjusios „Liet. Žinios“ su baltais puslapiais, cenzūros išbrauktos smurtininkams nepatinkamos vietos, todėl bešališko ir teisingo smurto įvykių aprašymo negalima pateikti. Čionai perspaudiname aprašymą iš „Biržių žinių“, kurios yra ukiniukų partijos — buvusių santariečių organu. Šitas laikraštukas pritaria smurtui ir jį teisingai, nes ir ukiniukų partija eina su smurtininkais ir turi net du savo žmones Voldemaro ministerių kabinete. Nors ir šito aprašymo laikyti bešališku negalima, tačiau jame minimi faktai įdomūs.

—o—

Naktį iš grudžio mėn. 16 į 17 d. buvo sudaryta laikinoji karo valdžia, kurios prysakin pastatytas Generalinio Štabo majoras Plechavičius. 3 val. nakties buvo pareikalauta iš Seimo išsiskirstyti, o Seimo prezidentas ir ministrai, išskyrus finansų ir susisiekimo ministerius, buvo internuoti Generalinio Štabo, gi prezidentas d-ras K. Grinius kariuomenės saugomas prezidento rumuose.

Be ministerių ir prezidento internuota dar ir Klaipėdos krašto Gubernatorius p. Žalkauskas, keletas Seimo narių ir karininkų. Tuo pačiu laiku buvo paskelbtas visame krašte karo, o Kauno mieste apgulos stovis. Kauno miesto komendantu paskirtas pulkin. Grigaliūnas-Glovackis. Po miestą matyti kariuomenės pėsti ir raiti patruliai. Visur sustiprinta sargyba. Paštą saugo studentai šauliai. Naujo kabineto sudarymas ir krašto vadovybė pasiūlyta A. Smetonai.

Grudžio m. 17 d. visos valstybinės ir privatinės įstaigos normaliai dirba. Jokio trukdymo nesijaučia.

Galvėse lipinami skelbimai, kuriuos neperdaug smalsiai publika skaito. Buvo daug atsitiki-

mu, kad tik vakare tesužinota apie įvykusį vyriausybės perversmą.

Generalinis Štabas apsaugoja mus ir išleidžiami tik žinomi žmonės. Dienos metu eina derybos dėl naujos vyriausybės sudarymo. Tarp buvusių ir laikinosios karo vyriausybės, žinia, tarpininkų rolę lošia ukiniukų partijos nariai adv. R. Skipitis ir pasiuntinys-ministeris Vokietijoje p. Sidzikauskas.

Visos jų pastangos, kad nauja krašto Vadovybė privalanti būti sudaryta tik konstituciniu keliu, vyksta gerai. Pagaliau ir ukiniukų partija sutinka naujai Vyriausybei duoti savo žmonių. Vakare ukiniukų partijos nariai agr. J. Aleksa sutinka paimti žemės Ukio ir Valstybės Turtų Ministerio gi Inž. J. Jankevičius — Susisiekimo Ministerio portfelius.

Grudžio m. 17 d. vakarą jau galutinai susiformavo naujas ministerių kabinetas su Prof. A. Voldemaru prysaky. Prezidentas d-ras K. Grinius pasirašė aktą del atsistatydymo senoj ir patvirtinimo naujo Ministerių kabineto. Pakeistas Kauno miesto komendantas pulk. Grigaliūnas-Glovackis — pulk. leit. Skučiu.

Vakaro ir nakties metu vaikšto sustiprinti kariuomenės patruliai. (Čionai pora sakinių cenzūros iškasta. „T. Red.“) Mieste po 7 val. vakaro tylu, ramu.

Grudžio m. 18 d. iš pat ryto partijų lyderiai tariasi del susidariusios padėties ir del Valstybės galvos — Prezidento. 10 val. renkasi i Generalinį Štabą Naujasai Ministerių Kabinetas, partijų lyderiai ir, dalyvaujant kariškiams, sprendžia klausimą del visos eilės priemonių krašto ramybei apsaugoti ir valstybės prezidento bei Seimo reikalais. Pagaliau, atsistatydinus Prezidentui K. Griniui, nauju Prezidentu išrinktas A. Smetona.

Iš Darbininkų Gyvenimo

Hanover, Mass. Šiame miestely, sausio 3 d., sudegė penki darbininkai, kada ugnis sunaikino kompanijos namą, kuriame tie darbininkai gyveno.

Londoniškis „Daily Express“ praneša, kad įtakingiausieji Anglijos darbo valdai nutarę pradėti atvirą karą prieš komunistus darbo unijose. Tai daroma todėl, kad komunistai, nors budami mažumoje, pradėjo begaliniai niekinti darbo unių vadus. Ši kampanija bus tuoju pradėta, tai yra po darbo unių konferencijos, kuri įvyks sausio 20 ir 21 dd.

Sausio 4 d. Berline ir Pra goje įvyko didelės demonstracijos priešais Lietuvos ambasadų namus. Demonstracija surengė šių miestų darbininkai protestui priešais Lietuvos fašistinės valdžios žygius, nužudymą darbininkų vadų Kaune

Sausio 5 d. Chicagoje buvo masinis darbininkų-lietuvių susirinkimas, kuriame išnešta protesto rezoliucijos Lietuvos smurtininkų valdžios pasmerkimui. Kalbėjo keletas darbininkų vadų. Buvo išpildyta ir koncertinė programa.

Packard automobilių kompanija, Detroit, suteikė savo 117 darbininkų Kalėdinėms dovanoms auksinius laikrodėlius. Juos gavo tik tie darbininkai, kurie šioje kompanijoje išdirbo nemažiau dešimties metų.

Mephis, Tenn. Iš priežasties didelio lietaus čia įvyko didelis potvynis. Nukentėjo virš 6,000 žmonių. Daugiausia jų tarpe buvo darbininkai.

New Yorke Ladies Garment unijoj pastaruoju laiku eina didelė kova tarp dešiniųjų ir kairiųjų. Kiek galima spėti, ji unijos neprišies prie gero. Unija tuo daug nukentės. Delei tos suirutės ši unija atsakė siūsti savo delegatus i tarptautinį adatinių unių kongresą Maskvoje.

Chicago Darbo Federacija planuoja statyti 70 augšval. renkasi i Generalinį Štabą Naujasai Ministerių Kabinetas, partijų lyderiai ir, dalyvaujant kariškiams, sprendžia klausimą del visos eilės priemonių krašto ramybei apsaugoti ir valstybės prezidento bei Seimo reikalais. Pagaliau, atsistatydinus Prezidentui K. Griniui, nauju Prezidentu išrinktas A. Smetona.

Tukstančiai Chinijos darbininkų surengė demonstraciją prieš. Anglijos imperialistus, Hankowe. Anglijos policijai bandant demonstraciją pakrikdyti, minia svaide i juos akmenimis.

Kaukaze, del javų neužderėjimo, prasidėjo badas. Dagestane tiek prisnigta, kad net žvėrys ir paukščiai badauja. Daugiausia kenčia darbininkai.

Elektros unijoje pastaruoju laiku pasirodė vagystės. Ten pavogta \$268,000. Ši kaltė primetama unijos prezidentui, L. O'Hara.

Iš Montrelio pranešama, kad Quebec'o provincijoje, Kanadoj, truksta girios darbininkų. Alga ten, sakoma, gana gera mokama.

Fašistų valdžia Italijoje išmetė tris žymius profesorius iš universiteto. Išmetė ji taip gi daugelį mokytojų. Taip daroma su tais, kurie nepripuria Italijos fašistų kruvinam terorui.

Washingtono jau patvirtinta dekretas išdeportavimui čekų komunisto Emanuelio Vajtaura. Jis buvo įkaltinamas agitacijoj nuversti Amerikos valdžią.

Iš Rygos, „Slovo“ pranešimu sužinoma, kad Latvijos ministerių kabinetas sudarytas sekamoj sudėty:

N. Skujenakas — so.-dem. menševikas — ministeris pirmininkas ir vidaus reikalų ministeris; F. Cielens — kair. soc.-dem — užsienio ministeris; V. Bastjanis — soc.-dem. — finansų ministeris; A. Rainis-Plieškans — švietimo ministeris; E. Bite — dem. centro — teisingumo ministeris; Gen. R. Bangerskis — nepartinis — karo ministeris; K. Krievs — radikalas — susisiekimo ministeris; A. Mitls — jaun. ukini. — žemės ukio ministeris.

Iš Maskvos pranešama, jog sausio 5 d. Cerkaske (Janiseisko srity, Sibire) nugriuvęs nuo kalnų ledynas užbėrė keliolika darbininkų barakų. Žuvo 22 darbininkai.

Eltos žiniomis grudžio 1 d. bedarbių Lietuvoje viso buvo 5,083. Priskaitant bedarbių šeimynas viso bedarbių paliestų asmenų buvo 17,348.

Grud. 14 d. posėdy Seimo Ekon. Komisija apsvačiusi Aleksoto ir Slabados tiltų statymo sutarties su danų firma projektą ir radusi, kad tos firmos sąlyga pradėti grąžinti jos teikiama paskola jau nuo 1927 m. yra nepriimtina, nutarė jos nesvarstyti.

Sausio 9 du italu besisaukdymu New Yorko gatvėje Attorney abu vienas kitą peršovė. Pavardės jų nežinomos.

T E V Y N Ė

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienį.

S. E. Vitaitis — Redaktorius,

307 W. 30th St., New York City.

Visi raštai skiriami „Tėvynėi“ turi būti siunčiami Redakcijos vardu ir turi būti su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamas raštas Redakcija trumpina ir taisyklų savo nuožiūra. Netinkami spaudai smulkūs raštai — korespondencijos, eilės, pranešimai ir t. t., naikinami ir autoriams negrąžinami, jei nėra pridėta pašto ženkliukų jų sugrąžinimui.

DELEI PROTESTU
PRIEŠ LIETUVOS
SMURTININKUS.

Lietuvos smurtininkų žygiai yra visais žvilgsniais smerktini ir nei vienas demokratijos ir tvarkos šalininkas negali tam žygiui pritarti. Tačiau reikia pasakyti, kad triukšmingieji elementai, kurie abeškai smurtą garbina ir užgria by tik jų politikos naudai, jis eina, šituo liudnu ir Lietuvai nelaimingu atsitikimu elgiasi taip, kad pasinaudojus savo politikos reikalams ir net pačią kovą prieš smurtininkus pastato labai nerimtoje plėtimėje, kas galų gale tik vieniems smurtininkams išeina ant naudos.

Dešinieji triukšmo riteriai be jokių sąlygų užgyrė Lietuvos smurtininkų žygius. O kairiojo sparno triukšmą mylėtojai neriasi iš kailio ir kur tik galėdami triukšmuoja ir „stipriais“ žodžiais smerkia smurtininkus. Tačiau plačioji visuomenė turi atminti, kad ir kairiojo sparno vadai ir visa grupė yra smurto garbintojai, kuomet tas eina jų naudai. Tokie žmonės negali būti širdingais kovotojais prieš neteisėtumą ir demokratijos mindžiojimą. Jie net neturi jokios moralės teisės smerkti kitų smurtą, kuomet jie užgyrė ir garbina savo grupės žmonių papildytą smurtą. Kad jiems stinga rimto ir širdingo nusistatymo kovai prieš smurtą, tai liudija ir jų triukšmingos rezoliucijos, kuriose nestingia visokių „krūvinių razbaininkų“, „budėliškių kraugerių“ ir kitokių „stiprių“ žodžių. Šitoki išsireikškimai protesto rezoliucijose kai kartas patarnauja smurto sustiprinimui.

Pagaliau šitie, kairiojo sparno žmonės, prieš pat įvykstant Kauno smurtui lygiu būdu koliojo ir smerkė nuverstą Lietuvos demokratine valdžią neva už „darbininkų persekiojimus“ ir neįsileidimą Lietuvon „darbininkiškos spaudos“. Ištikrųjų juokinga, kad dabar šitie patys žmonės randa galimybę protestuoti prieš tos valdžios nuvertimą, kurią kelios dienos atgal patys smerkė ir rengėsi nuversti. Tai tikri juokdariai ir triukšmą mylėtojai, o ne rimti kovotojai už teisumą ir demokratijos principus. Ant galo, šitie žmonės nuolat tik ir šaukiau apie visokias revoliucijas, ne tvarką nebuvo įvesta ura ginkluotus perversmus, kad triukšmą ir avantiuomis, tuo būdu smurto jėga galėtų tu nepasieksime ir dabartiuoju pasauli. O smurtas yra vienas ir tas pats, ar jis iš dešinės, ar iš kairės, keliu prie to eisime. Kad ar iš paties vidurio pačina, nugalėjus Lietuvos smurtininkus ir juos privertus atjuokinga, kuomet smurto statyti krašte Konstitucija garbintojai neva kovoja paretas teisėtumas, reikia

prieš smurtą. Tokių žmonių žygius ir visas kultūringas pasaulis ir patys Lietuvos smurtininkai palaikys tik paprastu isikarsėjusių triukšmadarių triukšmu.

Prieš Lietuvos smurtininkus šiuo metu tegali rimtai ir efektyviai kovoti tik demokratinės Amerikos lietuvių sriovės, kurios jokiam smurtui nepritarė ir nepitaria; kurios smerkė ir smerkia visokią neteisėtumą ir demokratijos dėsnių mindžiojimą. Tik šitų žmonių balsas turės reikalingos reikšmės kovoje ir prieš dabartinius Lietuvos smurtininkus.

Šitą pastabą matėme reikalo padaryti todėl, kad kaip visuomet, taip ir dabar, bus kviečiamos ir SLA kuopos dėtis kovon prieš Lietuvos smurtininkus. Tačiau SLA kuopų pareiga apsižiūrėti su kokiais žmonėmis jos dedasi ir duoda savo vardą naudoti, kad pridavus didesnės reikšmės tai kovai. SLA kuopos privalo saugotis, kad jų vardu nebūtų kolionės ir keismai skelbiami Lietuvos smurtininkų adresu, nes, kaip minėjome, tas tik patarnauja smurtininkų pozicijoms sustiprinimui ir SLA vardas nustos tos reikšmės Lietuvos žmonėse, kokią iki šiol turėjo. Jei SLA organizacija užims rimtą poziciją prieš Lietuvos smurtininkus, tai žymiai prisidės prie rimtos kovos už sugrąžinimą teisėto Lietuvos valstybėje ir Lietuvos visuomenės posėnovei žiūrės į Susivienijimą su pasitikėjimu kaip į rimtą ir svarbią Amerikos lietuvių gyvenime organizaciją. Bet jei paversime SLA kuopas triukšmingųjų politikierių vasalų, tai ir mūsų organizacijos vardas bus vertas tik tiek, ką dešiniųjų ir kairiųjų triukšmadarių liogieriai.

Jei kurioj lietuvių kolonijoj nėra rimtų ir demokratinų grupių, su kuriomis S. L. A. kuopos galėtų sudaryti bendrą frontą kovai prieš Lietuvos smurtininkus, tai SLA kuopos daug kartų išmintingiau pasielgs savo paprastuose susirinkimuose išnešamos rimtas protesto rezoliucijas prieš smurtininkus, negu kad dėsiai talkon visokiems nerimties triukšmadariams. Tokia S. L. A. kuopos rezoliucija turės šimtą kartų daugiau svarbos, negu kad SLA kuopos vardas būtų padėtas po triukšmingųjų politikierių rezoliucija, kuri visokiais „stipriais“ žodžiais papuošta.

Prie progos pažymime, kad „Tėvynėn“ nedėsimė tokių protesto rezoliucijų, kurios išeina iš rimtumo ir kultūringumo ribų, nors tai būtų ir SLA kuopų išnešotos rezoliucijos. Mes esame griežtai nusistatę prieš Lietuvos smurtininkus ir todėl nenorime jiems patarnauti, įleidžiant į „Tėvynę“ neteisėtus ir nekultūringus principus. Ant galo, šitie žmonės nuolat tik ir šaukiau apie visokias revoliucijas, ne tvarką nebuvo įvesta ura ginkluotus perversmus, kad triukšmą ir avantiuomis, tuo būdu smurto jėga galėtų tu nepasieksime ir dabartiuoju pasauli. O smurtas yra vienas ir tas pats, ar jis iš dešinės, ar iš kairės, keliu prie to eisime. Kad ar iš paties vidurio pačina, nugalėjus Lietuvos smurtininkus ir juos privertus atjuokinga, kuomet smurto statyti krašte Konstitucija garbintojai neva kovoja paretas teisėtumas, reikia

laikytis rimtų ir kultūringų kovos būdų ir mes šito iki paskutinės raidės laikysimės.

PILSUDSKIO PLANAI PATVIRTINAMI.

Pačios Varšavos žinios pagaliau patvirtina, kad Pilsudskis siekia sudaryti su Lietuva sutartį, kuri baigtusi Lenkijos-Lietuvos federacija su pilna Lietuvai autonomija. Kuomet šito kį savo planą Pilsudskis skelbia pasauliui, kad tuo būdu tarptautinės politikos rateliu prirengus galimoms įvykiams, tai susidaro rimta padėtis, kurios išvados grumoją Lietuvos nepriklausomybei pavojumi.

Akyvaizdoje seniaus paskelbtų žinių, šito Varšavos pranešimo negalima laikyti paprastu Pilsudskio agentų gaudu. Vos įvykus Kauno smurtui Rusijos valdžios oficialiai organai paskelbė, kad įvykusios „misteriškos derybų žymė Lietuvos katalikų vadų su maršalu Pilsudskiu ir Vatikano atstovais“. Kokiais tad reikais Lietuvos klerikalų vadai tarėsi bendrai su Pilsudskiu ir Vatikano atstovais? Todėl labai galimas daiktas, kad Pilsudskis dabar paskelbia pasauliui šitų derybų nustatytus planus.

Atsižvelgus į Lietuvos klerikalų dukimą prieš pat įvykintą Kauno smurtą ir taipgi žinant jų vergišką atsidavimą Vatikano lenkiškai politikai, beveik netenka abejoti, kad ir jų prisidėta prie minimų Pilsudskio planų, surišti Lietuvą federacijos ryšiais su Lenkija. Juk visi iki vieno klerikalai stojo prieš Lietuvos neutralumą ir drauginumo sutartį su Rusija. Tuo tarpu Lietuvoje visa liaudis kasdien griežčiau ir griežčiau nusistatė prieš klerikalus ir uoliai palaikė demokratinės valdžios nusistatymą jos vedama linija tiek vidaus, tiek užsienio politikoje. Čia vėl buvusiem klerikalų ministeriams grumojimo teismai ir kalėjimas už milijones litų sumas išeikvotas iš valstybės išdo. Vadinasi, klerikalizmas baigė visiškai susmukti ir todėl beliko tik vienatinė išeitis klerikaliniui kailiui išgelbėti — tai federacija su katalikiška Lenkija. To širdingai pageidauja ir Vatikanas, to siekia ir santarvės vadai — Anglija ir Prancūzija.

Ir štai įvyksta Kauno smurtas, kurio vadais klerikalai pastato Lietuvos darbininkų gynėjus — Smetoną ir Voldemarą ir lenkiškos orientacijos karininkams — Plehavičiui ir Skorupskui pveda kariuomenės vadovybę. Matomai, klerikalai tikėjosi tuo būdu išaukti pilietinį karą Lietuvoje ir duoti progą Pilsudskui ateiti Lietuvon su savo legionais ir Lenkijos-Lietuvos federacija įvykinti. Žymiausieji klerikalų vadai smurto priešakyje nefiguroja, kad turėtų progos pasiteisinti prieš Lietuvos visuomenę ir už pražudymą Lietuvos nepriklausomybės galėtų apkaltinti buvusią vyriausybę ir smurto vadus.

Akyvaizdoje esamų faktų kitokios išvados padaryti negalima. Ir nors Kau-

no smurtas nedavė pageidaujamų davinų tiems planams, tačiau Lenkijos-Lietuvos federacijos pavojus nepraejęs. Šiandien tikėnybėje Lietuvos padėties šeiminkais yra klerikalai, o jų talkininkai — santariečiai ir tautininkai yra vien paprastais bejėgiais pastumdėliais. Ir atėjus patogiam momentui lengva išprovokuoti ekscesus prieš lenkus Lietuvoje, o Pilsudskis tik to ir laukia. Kas artimai sekė klerikalų politiką Lietuvos gyvenime, kurią beabejonės nustato sukietėję Vatikano politikieriai, tas negali abejoti, kad Lietuvos klerikalų vadų orientacija visuomet buvo atsuktą stačiai į Varšavą. Ir nėra mažiausios abejonės, kad klerikaliniai vadai visuomet kreipsis į Varšavą, kuomet jiems nebus kitos išeities pasilikti amžiniais Lietuvos valdonais.

PERŽVALGA

KAS ĮVYKINO KAUNO
SMURTĄ.

Apie įvykinimą Kauno smurto „Naujienos“ daro sekamas išvadas:

„Paskutiniuose atėjusių iš Europos laikraščių numeruose jau yra paduodama kai kurių smulkmenų apie įvykusį Kaune perversą. Vokietijos spaudoje, pav. randame tokią informaciją, kad Griniaus-Slezevičiaus valdžios nuvertimas buvo prirengtas slaptoje pasitarimuose tarpe armijos oficerių, šaulių atstovų ir savanorių atstovų...“

„Taigi šandien jau aišku, kad gruodžio 17 d. perversą Lietuvoje atliko ne koks nors platesniųjų visuomenės sluoksnų sukilimas, bet — slapstas tam tikrų gaivalų sąmokslas, padarytas už valdžios ir visuomenės nugaros.“

Pilnai teisingos išvados, nes iš visko aišku, kad tik keletas suokabininkų šitą neatitaisomai žalingą Lietuvai prasikaltimą papildė. Ir klerikalai ne prisiplakė prie šito smurto, kaip „Naujienos“ sako, bet jie jį suplanavo, prirengė ir tik atstovė už kitų avantiuringų triukšmadarių nugaros jam vadovavo.

D-RO GRINIAUS JUBILIEJUS
NEBEĮVYKO.

Bostono „Dar-ke“ rašo iš Kauno tulas korespondentas apie įvykusį smurtą Kaune. Paprastu klerikaliniu tonu išniekina buvusią vyriausybę, išgarbina smurtininkus ir tarpe kitoki praneša sekamai apie D-ro Griniaus jubiliejų:

„Varpininko K. Griniaus, dabartinio Lietuvos Respublikos prezidento jubiliejus jau nebeįvyko, nes 17 gruodžio ryte iškeltosios vėliavos ir papuošimai pranyko apie 10 val.“

Vadinasi, smurtininkai džiaugiasi, kad sutrukdė varpininko D-ro K. Griniaus jubiliejų paminėti. Bet šitas sutrukdymas, matomai, tik Kaune įvykęs, nes atėjusios „Šiaulių Naujienos“ gruodžio 19 d. plačiai rašo apie D-ro Griniaus jubiliejų ir nei puse žodžio neprisimena apie įvykusį Kaune smurtą. Šitas faktas parodo, kad Lietuvos provincija apie valdžios nuvertimą sužinojo daug vėliau, negu Amerikos lietuviai. Nėra mažiausios abejonės, kad Lietuvos visuomenės didžiulia ir iki šiol nežino Kauno smurto smulkmenų ir tikrosios padėties smurtininkų sostinėj.

ŽMONIŲ SVEIKATA

Šį skyrių veda DR. I. B. BRONUŠAS, 3037 O'Donnell St., Baltimore, Md. Visus šiam skyriui skiriamus rašinius reikia siųsti stačiai skyriaus vedėjui, čionai pažymėtu antrašu.

I. ŽMOGAUS KAULŲ PERLUŽIMAI.

Rašo Dr. J. Dagilis.

Žmogaus kaulai, taip vadinamas skeletas, yra žmogaus kūno ramsčiai. Užtai nesunku suprasti, kad mulužus kuriam nors kaului pusiau ir tik iš dalies perlužus, sakysim, kojos viršutiniam kaului, koja nustoja pasipirti ir jau nebegalima jai remtis.

Kaulų perlužimai turi ne tik praktinės vertės, nes statistika patirta, kad septintą dalį iš visų susižeidimų sudaro kaulų perlužimai, bet ir pramoninės vertės, nes sugijimas kaulo tęsies ilgą laiką, kartais keletą mėnesių; per tą gi laiką žmogus negali dirbti, pagalios neretai pasilieka iš priežasties suaugimui įvairių kliūčių visam amžiui, sakysim, koją ar ranką ištieti, ar suriesti; toks žmogus kad ir pasveikęs negalės kiekvieną darbą atlikti, gal ir tą, kuriuo jis su duonos kasinį užsiėmė.

Kaulų perlužimo priežastimi būva tankiausiai kuri nors jėga, kuri yra stipresnė, negu kaulo tvirtumas, pavyzdžiui akmenio, geležies šmuto ar medžio griuvimas, mušimas sunkiu įrankiu ar kulka. Kartais pakanka vien puolimo, kad sunkumo žmogaus kūno ir smarkumo puolimo kaului perlužti užtektų. Užtat yra didelė kvailystė puolant ranką ištieti, nes tuomet greičiausiai lužta apatinis rankos kaulas arti kumščios. Žmogus puldamas greibiasi, žinoma, instinktyviai už kurio nors daikto, norėdamas susitverti, bet čia nelaimė tai ir ištinka. Pastebėta, kad girti žmonės, kurie be abejo labai noriai kur nors parvirsta pasilesti labai retai kaulus nusilaužia, nes jie puola, kaip pelį maišas, išlėto niekur nesigriebdami. Šiame atsitikime galima ir iš jų pasimokinti nelaimės išvengti: niekad nereikia puolant rankos ištieti ir ant ištiestos rankos puliti. Lengviausiai lužta mažo vaiko dar nesuaukęs, nesudrėtėję kaulai ir seno žmogaus jau iš senumo stiprumo netekę, kaip ir kitos kūno dalys. Bet didžiausias skaitčius kaulų persilaužimo pasitaiko pramonės, susisiekimo, industrijos ir panašiose įstaigose, kur daug mašinomis dirbama, nes didžiausia dalis iš šios priežasties nukentėjusiųjų yra paprastai darbininkai geriausiuose metuose, kad ir žmogaus kaulai pačiam stiprumo esą, vyrai daug tankiau, negu moterys, nes vyrai ir vis sunkiausius darbus atlieka. Nors mažo vaiko ir seno žmogaus kaulai greičiau lužta, bet šiam žmogaus amžiui toki dideli kaulo medžiagos, sakoma užstoja „senumo atrofija“. Šiame amžyje užtenka menkiausio puolimo ar susitrenkimo, kad kau-

pavojai, negu žmogui tarpe 20 ir 60 metų, negresia. Senatvėje jau per 70 metų kaulas nustoja stiprumo iš priežasties sunykimo las rankos ar kojos perlužtu. Bet yra ir kitų priežasčių, kurios dar ne senatvėje prie kaulų atrofijos priveda ir kaulo lužnumą padidina. Prie šios rūšies priežasčių priklauso nekuriuos nervų centro, galvos smegenų ligos, arba, jei kaulai iš priežasties uždegimo ar linkymų susirgimo, mažai būva mankštinami, kaip ramsčiai naudojami, rankai ar kojai ilgėsi laiką ilsintis, gyjant. Ir rachitis, taip vadinama „anglška liga“, kuri vaikus dar visai mažus užpuola, kaulų stiprumą pačiam augime silpnina. Labai tankiai galima matyti, ypatingai didelių miestų neturtingų žmonių dalyse, mažus ir didelius kreivom kojom lakstant. Sulinkimas kaulų gali būti toks didelis, kad užtenka ir mažiausios priežasties tiems kaulams perlužti. Yra dar ir kita liga, kuri ypatingai suaugusias moteris užpuola, tai yra taip vadinama osteomalacija, kaulų suminkštėjimas. Šios ligos užpulti kaulai pastoja toki minkšus, kad jie, kaip ryškštė, susilenkti gali. Kad toki kaulai jokio stiprumo neturi ir greit lužta, aišku. Ši liga atsiranda iš susirgimo liaukų vidujinės sekrecijos. Nevisuomet pasiseka ir anatomines priežastis kaulų trupumo surasti, kartais atsitinka, kad, regis, visa tvarkoj esą, o vienok kaulų trupumas didelis būva. Yra pastebėta ištisos šeimynos, giminės, kurių tėvai ir protėviai trupius kaulus turėjo. Čia galima būtų lyg ir apie įgimtą kaulų trupumą kalbėti.

(Daugiau bus)

APIE ORĄ.

Tyras oras yra tai geriausias gamtos stiprintojas. Jis paskatina žiūškinimą ir sulčių išdalinimą; sustiprina nervų sudėjimą ir apsaugoja žmogų nuo nekurių ligų. Kiekvienas žino, kad tyras oras žmogų mramina.

Prie to, reikia neužmiršti, kad greta tyro oro dar prisideda saulės spinduliai, kurie labai įtekingai veikia į žmogų, o ypatingai tuomet, kada yra proga tyriame ore išsimankstyti.

Oro sustiprinamoji ypatybė priklauso nuo temperatūros ir siubavimo.

Ypatingai šaltas oras suteikia daug stiprybės. Daug gero apturima, jei žmogus pamiega tyriame ore. Todėl reikia atidaryti miegamojo kambario langą nakties laike, nes tik tokiu būdu žmogus gauna užtektinai tyro oro, kurio labai truksta dienos laike prie darbo.

Vienok, žmogus neturi persišaldyti, ypatingai jaunystėje ir žiloje senatvėje, o labiausiai reikia saugotis persišaldymo prie silpno kūno sudėjimo. Tokios silpnos sveikatos žmonės privalo labai gerai prieš išėjimą į lauką apsirengti. Toje kategorijoje priskaitoma ir riebaus sudėjimo žmonės, nes paprastai jie šalčio irgi nepake-

NEĮVYKDOMAS ĮSTATYMAS.

Patys prohibicijos įstatymo vykintojai viešai prisipažįsta, kad šis įstatymas neįvykinamas, ypatingai didmiesčiuose nėra jokios galimybės jį įvykinti. Štai rezignuodamas iš urėdo valstybės gynėjo pagalbininkas Nat J. Harben tarpe kitko pareškė:

„Apskaitluojama, kad dabar yra New Yorke 22,000 „spikyzių“ (slaptųjų smuklių), kuriose pardavinėjama svaigalai — degtinė ir kiti. Ši valdžios įstaiga uždarinėjo po 123 smukles kas mėnesis arba 1,500 metuose. Todėl naujų smuklių neįsisteigtų ir tai imtų šiai įstaigai 15 metų visas esančias smukles uždaryti.“

„Vienok atsitinka visai priešingai: kuomet smuklė uždara, tai jos savininkas persikėlęs į kitą dalį miesto atidaro naują smuklę. Tiesa, prieš uždarytos smuklės savininką išimama asmeninis uždraudimas (injunction), tačiau labai sunku šitokius uždraudimus prižiūrėti, nes irgi žiaunios abejonės, kad Lietuvos visuomenės didžiulia ir iki šiol nežino Kauno smurto smulkmenų ir tikrosios padėties smurtininkų sostinėj.

Jung. Valstijų ambasadorius Vokietijoj, p. Jacob Gould Schurman, tikrina, kad amerikoni turistai greitai laiku išmokės visas Europos skolas Jungtinėms Valstijoms. Anot p. Schurman tikrinimo, kas metai amerikoni turistai Europoje palieka nemažian bilono dole-

ir toliau taip, kaip iki šiol buvo vedamos, tai jos gyvuos visuomet ir jokiū būdu nebus galima jų išnaikinti uždarinėjant jas.“

Vadinasi, ir pats prohibicijos vykintojas pripažįsta, kad New Yorke išnaikinti smuklių jokiū būdu negalima. Taipgi čionai apskaitluojama tik žinomos ir numanomos smuklės, o kiek dar jų yra, ką prohibicijos vykinimo valdininkai nežino? Taipgi šiandien retas kuris privatiškas gyventojų namas neturi bravorėlio ir kartu smuklės.

Didžiausio „šlapumo“ laikais — prieš prohibicijos įvedimą New Yorke buvo tarpe 9,000 ir 10,000 smuklių ir gyventojų namai buvo apsaugoti nuo išdirbimo svaigalų. Tačiau panorėjus prievarta įvesti blaivybę ir smuklių skaitlius daugiau negu du kart tiek padidėjo, ir gyventojų namai virsto smuklėmis. Begalo kvaila išrodo, kad valdžia dar mėgina vykinti neįvykinamą įstatymą.

—
Jung. Valstijų ambasadorius Vokietijoj, p. Jacob Gould Schurman, tikrina, kad amerikoni turistai greitai laiku išmokės visas Europos skolas Jungtinėms Valstijoms. Anot p. Schurman tikrinimo, kas metai amerikoni turistai Europoje palieka nemažian bilono dole-

NAUJAS LIETUVIŲ
LAIKRAŠTIS.

Mums teko sužinoti, kad Vilniuje greitai laiku žada išeiti naujas lietuvių mėnesinis laikraštis „Vilniaus Varpas“, pasvėstas mokslo, visuomenės ir literatūros reikalams su priedais vaikams ir mokytojams. Laikraštis žada pasirodyti apie Naujus Metus. Redakcijos ir Administracijos adresas: Vilnius, Tatorių g. Nr. 6.

PEŠTYNĖS BAŽNYČIOJE.

Pakruojų, Šiaulių apsk., lapkr. 14 d. katalikų bažnyčioj susipešė dvi moterys. Viena moteris sėdėjo „loukoje“, o kita į „louką“ norėjo įeiti, bet sėdėjusi „loukoje“ nenorėjo jos leisti. Na ir prasidėjo peštynės. Antroji su smarkumu atplėšė dureles ir, įlipusi į louką, griežtai sėdinčiajai užplaukų. Pradėjo abi tasytis. Pešėsi apie 5—10 minučių. Buvo žmonėms juokas.

JAUNIMO KELIAI

SUSIVIENIJIMO
LIETUVIŲ AMERIKOJE
JAUNUOLIŲ SKYRIUS

Kol dega krutinę žvėnta ugnis toji,
Kur traukia prie darbo ir duoda tiek vieko,
Jog menkas ir silpnas net milžinui stoji.
O dirb, idant neitų ugnis ta ant nieko.
KUDIRKA.

Atžymėkim.

Amerikos lietuviai nemažai įvairių įvairiausių parengimų turi. Bendrai imant, gal nebūtų tos dienos, kad visuose Amerikos lietuvių naujokynuose kas nors nenuitiktų: teatras, prakalbos, balius, paskaitos, sporto parengimai, — vis kas nors parengiama. Tuos parengimus dažnai net ir vadovaujamas roles atlieka čia augęs lietuvių jaunimas. Nemažai mūsų jaunimo atsižymi ir svetimtaučių tarpe.

Bet ar visa tai žinoma Amerikos lietuvių plačiajai visuomenei? Ar tai atžymima lietuvių spaudoje? Ne visuomet. Labai retai kada tenka pastebėti spaudoje, kad toks ir toks jaunuolis ar jaunuolė šiuo ar tuo pasižymėjo.

Šiandien mes jau turime nemažą skaičių čia gimusių jaunuolių, kurie žymias vietas užima tarp svetimtaučių, bet apie juos tik netikėtai sužinome, kad jie yra lietuviai. Pavyzdžiui, Jack Sharkey (žukauskas) lietuviams tapo žinomu vos keletu savačių prieš savo garsiasias kumštynes su „baisiuoju“ negru. Daugumos gana žymių čia gimusių jaunuolių mes čia ir dabar nežinome. Apie nekurius eina gėdai, buk jie yra lietuviai. Pavyzdžiui, dauguma kalba ir net rašo, kad Tom Mix esantis lietuvis — Mickėvičius; nekuri tvirtina, jog garsios kino artistės Anna Novak ir seselės Lilian bei Dorothy Gish esančios lietuviutės. Bet kas tai įrodys? Amerikonai juos vadina tik amerikonais. Mums nėra galimybių jų tautiskumas įrodyti.

Kodel taip yra?

Todel, kad kuomet šie jaunuoliai pradėjo savo karjerą tarp svetimtaučių, niekas į juos nekreipė dėmesio. „Ot, vaidina, lai sau vaidina; mums iš to nė šilta, nė šalta“, savu laiku pamanė tie, kurie šių jaunuolių jaunasis dieneles atsimeina.

Vienok jei iš pat pradžių būtų kas nors spaudoje atžymėjęs, šie dieneles nereiktų jokiu gėdinti, — visi gerai žinotume, iš kur tie jaunuoliai kilę, ir kas jie yra, ir galėtume jais labai kilniai pasididžiuoti, nes jais didžiuojasi visos teatrališkos pasaulis.

Tiesa, čia minimi jaunuoliai savo karjerą pradėjo tais laikais kada lietuviai (ypač darbuotojai) į savo jaunąją kartą labai skeptiškai žiūrėjo, kada gal niekas iš besidarbuojančių lietuvių nebepamane, kad lietuvių ateitis rymo vien tik ant jaunimo.

Šiandien, tačiau, jau kitaip į tai žiūrima. Šiandien čia augsiu jaunimu jau daugiau domėjamasi. Ypač dabar jau stambiomis raidėmis mūsų spauda atžymi tuos jaunuolius, kurie sporte ar šiaip kokiame kilnesniame darbe atsižymi.

Mūsų organizacija, SLA, ir tuo klausimu gyvai susirupino. Daugelyje kuopų jau yra jaunuolių mokyklos, jaunuolių kuopelės. „Tėvynėje“ jau plačiai aprašoma apie jaunuolių judėjimą. Dabar jau lobiau tan reikalinga domė bus atkreipta, kuomet „Tėvynėje“ įsisteigė jaunimo skyrius — „Jaunimo Keliai“.

Todel, man rodos, kad kiekvieno darbuotojo pareiga dabar turėtų būti gyvai sekti Amerikos lietuvių jaunuolių veikimą. Kiekvienas nuotikis, kiekvienas jaunuolių nuveiktas darbelis reiktų spaudoje nušviesti. Atsižymėję jaunuolis tarp lietuvių — parašykite apie tai; nuveikė ką nors lietuvis arba lietuvis tarp svetimtaučių — dar didesnėmis raidėmis įspauskite apie jį nuveiktą darbą. Priešyskite redakcijon to jaunuolio ar jaunuolės atvaizdą. Jis bus tinkamai sunaudotas. Rašykite ypač apie jaunuolių darbuotę savųjų tarpe. SLA kuopose gyvuoja jau ne mažas skaičius mokyklėlių ir jaunuolių kuopelių. Atžymėkite apie jas. Parašykite kada tokia įstaiga susiorganizavo, kas tame reikale džiaugiasi pasidarbavo, kas ją dabar vadovauja, kiek turi narių-mokinių. Jei šios įstaigos parengia kuomet nors kokį vakarėlį — nepraleiskite progos atžymėti, kas ten buvo nuveikta.

Daugelis mūsų jaunimo lanko aukštąsias mokyklas, daugelis jas baigia, vėliau užima aukštas vietas tarp svetimtaučių. Kas apie juos žino? Jie dingsta, anot tos dainos „kaip juroje gulbė“ ir nė žymelės mūsų tarpe apie juos nepalieka.

Neužmirškime ir apie juos.

Žodžiu, padarykim „Jaunimo Kelius“ tuo mūsų gyvenimo veidrodžiu, kuriame aiškiausiai atsispindės Amerikos lietuvių jaunuolių gyvenimas.

O tik tokiu būdu vėliau mums nereiks abejoti, ginčytis, kad šitas jaunuolis ar šita jaunuolė yra lietuvis. Tik tokiu būdu mes vėliau galėsime rašyti mūsų jaunuolių Amerikoje nuveiktų darbų istoriją.

Todel bukim sargyboje. Atžymėkim visa, kas nutinka. Rašykime apie tuos nuotikius „Jaunimo Keliais“.

P. B.

SLA. JAUNUOLIŲ DARBUOTĖ

TRUPUTIS APIE BROOKLYNO JAUNUOLIŲ MOKYKLĄ.

Tarp pusėtino skaičiaus SLA mokyklėlių ir Brooklynne gyvuoja SLA kuopos globojama mokykla. Ši mokykla bene bus tai pirmutinė SLA jaunuolių šios rūšies įstaiga, nes ji gyvuoja jau nuo 1924 metų pradžios.

Trumputė šios mokyklėlės istorija yra sekanti. 1923 metų pabaigoje vienas 83 kuopos narių, ypatojo Igno Kavaliausko, įnešė suorganizuoti šios kuopos jaunuolių mokyklą. Įnešimas buvo pusėtinai naujovinis, nes kas gi girdėjo, kad SLA kuopa organizuoti ir palaikyti savo lėšomis mokyklą. Vienok atsirado vienas narys, kuris šitą įnešimą parėmė. Kilo karštos diskusijos. Nekuri narių labai abejotinai apie šį gražų reikalą kalbėta. Vienok geroji pusė ėmė viršyti. Nutarta organizuoti jaunuolių mokyklą. Komisija išrinkta: pats įnešėjas, Kavaliauskas, St. Pauža ir Pr. Bajoras.

Kiek teko sužinoti, komisijai prisėjo pusėtinai pasidarbuoti, kol surado sveatinę ir kol išgarsino mokyklėlės atidarymą.

Pirma pamoka įvyko Sausio 7, 1924 m. Nors tikėtasi daug mokinių susirinkusių, bet pasirodė tik 14 berniukų ir mergaičių. Mokytojai, kuriais buvo I. Kavaliauskas ir P. Bajoras, lyg ir nusiminę, pamatę tokį mažą mokinių skaičių, bet — pasidalinę į dvi klesas, — pradėjo mokinti. „Kaip taip bus, mokinkim kiek yra“.

Ir mokino.

Antroji pamoka pasirodė jau daugiau, negu du syk tiek mokinių, trečioji dar daugiau. Petvintoje pamokoje, kaip teko matyti rekorduose, mokinių buvę jau apie 50, o 1924 metų sezonas baigta su virš 70-čia smagių berniukų ir mergaičių.

Reiškia šiuo nauju darbu žmonės susiinterasavo, leido savo vaikučius pasiimti lietuvių kalbos ir gražaus elgimosi.

Dabar ši mokyklėlė gyvuoja jau trečius metus. Laikė savo gyvavimo mokyklėlė dasygveno iki keturių klesų — 1A, 1B, 2A ir 3A. Viso mokinių yra arti šimto. Klesoje 3A jau mokoma gramatikos. Mokiniai, kurie lanko mokyklą nuo pat jos įsikurimo, jau labai gražiai skaito ir rašo. Kitose klesose mokiniai taip pat smarkiai žingsniuoja pirmyn.

Rašančiam šiuos žodžius teko keletą kartų lankytis mokykloje laike pamokų. Besižiurint į mokytojus ir jaunuolius bendrabuotėjus, tiesiog ašaros bėra, mokytojai pasišventusiai moko, jaunuoliai dar daugiau energijos deda, idant jiems aiškinamus dalykus supratus. Aš, kuomet atsimenu tas pirmutines mokyklos gyvavimo dienas ir pasižvalgius į tuos mokinius-mokines, kurie nemokėjo teisingai ištarti raidės A ir kurie dabar taip sklandžiai lietuviškai skaito, tiesiog negaliu džiaugsmu atsigėrėti. Man vis vaizduojasi, kaip toli mes butume nužengę lietuvių link, jei tokių mokyklėlių organizavimu butume nors 10 metų anksčiau pradėję rūpintis. Šiandien mums jau nereiktų aimanuoti, kad mūsų jaunimas žuvs.

Beje, laike savo gyvavimo ši mokyklėlė jau turėjo keturis parengimus. Šiuose parengimuose programą — dainas, deklamacijas ir muzikalę dalį — išpildė patys mokiniai. Jie paprastai labai gražiai pasižymi.

Komisija šios mokyklėlės yra darbinė. Ji susideda iš šių narių: J. Ginkus, J. Marcinkevičius, Kazlauskienė ir St. Pau-

ža. Mokytojaus S. E. Vitaitis ir P. Bajoras.

Iki šių dienų mokyklėlė yra perleidusi apie 200 jaunuolių — mokinių.

Pradedant trečius gyvavimo metus, aš mokyklėlėi linkiu kogeriausius pasekmių ir patarčiau kitoms SLA kuopoms panašias mokyklėles suorganizuoti.

Susijūteresavęs.

P. S. — Beje, jei aš padariau klaidą pasakydamas, kad ši mokyklėlė yra pirmutinė SLA jaunuolių Mokykla, prašyčiau idant kas nors tą mano klaidą užginčytų, aprašydamas apie pirmą susiorganizavusią SLA jaunuolių Mokyklą.

SLA. JAUNUOLIŲ KUOPOS KENOSHOJ IR ST. LOUIS.

Pereitame „Jaunimo Keliu“ num. buvo nors trumpai pranešta apie veikimą jau gyvuojančių SLA jaunuolių kuopų. Pasitikiame, kad patys jaunuolių kuopų darbuotojai daugiau parašys iš savo kuopų veikimo.

Tenka patirti, kad ir kitose lietuvių kolonijose eina tarpe jaunimo pasitarimai suorganizavimui SLA jaunuolių kuopų. Štai jau eina realus darbas suorganizavimui jaunuolių kuopos ir Kenosha, Wis. Šios lietuvių kolonijos prakilnis jaunimas apie gruodžio mėnesio vidurį parašė sekamą laišką SLA. Centrai:

„Kenoshos jauni lietuviai labai sudomėjo sukurimu SLA jaunuolių kuopos, kad jie patys galėtų valdyti ir vesti visus kuopos reikalus. Mes norime plėsti SLA organizaciją tarpe Kenoshos jaunimo toje plotmėje, ko negali įstengti padaryti jau suaugę žmonės, dabartiniai SLA nariai.

Yra visiems žinomu faktui, kad daugelis jaunų lietuvių nepirguli prie dabartinės SLA. 212 kuopos vien delto, kad jie negali liuosai kalbėti lietuvių kalba ir net kiti tinkamai nesupranta lietuviškai. Todel mūsų tikslu yra sutverti atskirą jaunimo kuopą, kad galėtumėm savo susirinkimuose kalbėti angliškai ir kartu mokyti lietuvių kalbos.

Mes pasitikiame, kad turėdami atskirą charterį ir mūsų pačių laisvas rankas galėtumėm labai daug pasidarbuoti SLA organizacijos labui ir suorganizuotumėm vietas lietuvių jaunuolius, ko negalima padaryti kitu būdu. Mes neabejojame, kad su mažą pagalba iš šalies mes galėtumėm sutraukti prie jaunuolių kuopos užtektinai vietus lietuvių jaunimo, kad sudarytų pusėtinai skaitlinga kuopa. Todel laukiame Centro pritarimo ir pagalbos, kokią galite suteikti.“

Po šituo laišku pasirašo sekami jaunuoliai: Jonas Bruzas, Simanas Elijošus, Bronius Mainorius, Kazys Bruzas, Teklė Balčiūtė, Alena Cleam, Marijona Elijošaitė.

Vadinasi, SLA jaunuolių kuopos organizavimas jau eina ir Kenoshoje ir nėra mažiausios abejonės, kad greitai laiku ir čionai turėsime jaunuolių kuopą. Iš šito burelio jaunuolių laiško matosi, kad čionai imasi darbo prakilnis ir energingi jaunuoliai ir jaunuolės. Sveikiname Kenoshos lietuvių jaunuolius tokį gražų darbą pradėjusius ir linkime jiems geriausio pasisekimo sudaryme skaitlingos SLA jaunuolių kuopos!

Šių metų pradžioje gautas pranešimas iš St. Louis, Mo., kad ir šioje lietuvių kolonijoje žymus SLA darbuotojas, P. V. J. Klastaitis, darbuojasi jaunuolių kuopos sutvėrimui. Nėra mažiausios abejonės, kad P. Klastaitis su prakilnesniais vietos jaunuoliais savo pastangas apvainikuos laimėjimu ir SLA jaunuolių kuopa bus sutvėrta. Reikia žinoti, kad P. Klastaitis pasidarbavo ir dabar gyvuoja St. Louis SLA. 214 kuopos ir jai sekretoriavo apie per 8 metus. Tokie darbuotojai, kaip P. Klastaitis, su dideliu atsidavimu dirba SLA organizacijai ir todėl galima pasitikėti, kad St. Louis bus SLA jaunuolių kuopa. Linkime geriausio pasisekimo!

JUOKELIAI.

Geras įrodymas.

— Petruk, aš įsakiau tau burną nusiprausti — bara motina savo sunelį.

— Aš jau nusiprausiau — teisinasi Petrukas.

— Kad tu murzinas kai katinėlis.

— Štai žiūrėk, matute, rankšluostis — rodo Petrukas purviną rankšluostį. — Matai mamytė, kad aš nusiprausiau.

Geriausis Laikas.

— Kada geriausias laikas obuolius skinti? — klausia mokytojas savo mokinių.

— Kuomet sodininko šuo miega — atsakė mažas berniukas.

D-to K. GRINIAUS SUKAKTUVĖS

Gruodžio 17 d. sukako lygiai 60 metų, kai gimė daktaras Kazys Grinius. Šią dieną visa Lietuva ruošėsi iškilmingai paminėti ir pagerbti savo gerbiamąjį prezidentą.

Tačiau gerbsime jį, jo sukaktuves minėsime ne todėl, kad jis visų aukščiausių vietų tarp mūsų užima, kad jis yra mūsų valstybės galva. Gerbsime mes jį ir jo sukaktuves minėsime todėl, kad d-ras Grinius visą savo gyvenimą dirbo mūsų tautai, kad jis visuomet buvo žmonių užtarėju arba kitaip tariant tikru demokratu. Jo gyvenimas yra arti susijęs su lietuvių tautos atgimimu ir su mūsų demokratijos augimu ir sutvirtėjimu.

Ir iš tikrųjų: prieš 60 metų buvome tik ką iš baudžiavos išėję; gyvenome duminėse grįčiose ir su nusižeminimu lenkėme galvas prieš kiekvieną, kas tik niekino mus ir mūsų tautą. Nei savo šviesuomenės, nei knygų, laikraščių, kurie mus gintų ir mūsų garbę keltų, neturėjome.

Daktaras Grinius irgi gimė duminėje ukininko grįčioje, Selemos Budos kaime, Sasnavos valsčiaus, Mariampolės ap. Atsitiko tai 1866 m. gruodžio 17 d.

Mažas budamas ganė kiales, žąsis, galvijus, mokėsi rusiškojo liaudies mokykloje. Tėvas išmokė jį lietuviškai rašyti skaityti, motina poterių. Baigęs mokyklą įstojo į Mariampolės gimnaziją ir gerai, su pagyrimais besimokydamas per aštuonis metus ją baigė.

Iki ketvirtos klasės apie lietuvių kalbą, istoriją, knygas ir girdėti nebuvo, girdėjęs, nes nebuvo kas vaiką apie tuos dalykus pamoko. Susipratusių lietuvių, arba šiaip žmonių su šviesiomis pažiūromis į mūsų tautą, kraštą, žmones nei gimnazijoje, net ir visoje apylinkėje vis tiek kaip ir nebuvo, užtat visur buvo pilna įvairių įvairiausių rusintojų, lenkintojų, kurie tik ir žiūrėjo, kaip mokyklose, toje pačioje Mariampolės gimnazijoje, mūsų vaikus surusinti, sulenkinti, mūsų žmones dar labiau sutamsinti, sukvailinti, dar daugiau įskiepyti jiems vergiškos dvasios.

Tik ketvirtoji klasė bebudamas Grinius susitiko su susipratusių lietuvių; iš jo sužinojo apie tai, kad lietuvių kalba graži, ne menkesnė už kitas kalbas, kad Lietuvos istorija garbinga, kad savo kalbos ir tautos ne tik nereikia gėdintis, išsižadėti, bet didžiuotis, kad lietuviu esi. Griniui tie žodžiai giliai širdin įsmigo ir jis jau visam gyvenimui pasidarė tikru lietuviu, pamylėjo mūsų žmones prasčiokus.

Atsitiko tas 1884 m., kai „Aušra“ vos tik antrus metus ėjo, kai lietuvių tautos atgijimas vos tik buvo prasidėjęs. Grinius pasidarė uoliu „Aušros“ skaitytoju ir jos minčių sekėju. Jau nuo penktos klasės pradedant Grinius ėmė darbuotis savo mylimajai tautai ir ginti jos reikalus.

Baigęs gimnaziją įstojo į Maskvos universitetą medicinos mokslui eiti. Maskvoj tada buvo 30 ar 40 lietuvių studentų būrelis. Maskvos studentai drauge su kitų miestų lietuviams studentais tuomet beveik visą atgijimą savo pečiai kėlė, nes kitų šviesuolių dar beveik nė nebuvo. Grinius tuojau prisidėjo prie būrelio ir ėmė drauge su kitais darbuotis. Tada ėjo tik vienas vienintelis lietuvių laikraštis „Šviesa“. Ją leido ir redagavo kunigai. Grinius ėmė į tą laikraštį rašinėti. Vėliau, atsiradus „Varpui“, Grinius ėmė rašinėti ir „Varpą“ ir uoliai jį remti. Taip ir nuėjo visam savo gyvenimui su „varpininkais“ demokratais.

Baigęs universitetą galėjo pasilikti Rusijoje, nes jam buvo duota labai gera vieta. Tačiau jis to nepadarė, nes jam buvo skubu grįžti Lietuvon prie savo žmonių. Grįžęs Lietuvon apsigyveno Mariampolėje ir ėmė daktarauti, o be to, rašinėjo ir „Varpą“ ir kitur, platino tuomet rusų draudžiamas ir persekiojamas lietuvių knygas, višaip kėlė žmonių susipratimą. Ilgainiui žmonių tarpe įgijo didelio pasitikėjimo ir pagarbos.

Kad sekmingiau galima būtų gabenti per sieną ir platinti lietuviškas knygas, laikraščius, Grinius mėgino apsigyventi pačioje Paprusėje, Virbalio, o vėliau apsigyveno Naumiestyje, dar vėliau Pilviškyje. Pasikui vėl grįžo į Mariampolę, iš kur išvažiavo jau tik žandarų kraustomas.

Lietuvių atgijimas, pamažu augdamas, ilgainiui jau nebe vienas kitas studentų bu-

relis, bet daug inteligentų, daugybė susipratusių ukininkų, amatininkų, darbininkų. Ir tokių susipratėlių vis daugiau atsiradavo. Laikraščių ėjo jau keletas: „Varpas“, „Apžvalga“, „Tėvynės Sargas“, „Lietuvos Darbininkas“ ir kiti; knygos jau vežimais po Lietuvą buvo platinamos; rusų žandarai, šnipai, visa virtinė valdininkų kylančio lietuvių susipratimo jau nieku būdu negalėjo sulaikyti. Suimdavo, į kalėjimus sumesdavo, ištremdavo dešimčius, šimtus susipratusių lietuvių — jų vieton stodavo nauji dešimčiai ir šimtai. Pagaliau rusų valdžia buvo priversta nusileisti — 1904 m. sugrąžino lietuviams spaudą, o per 1905 m. revoliuciją Lietuva atgavo šiek tiek laisvės.

Laisvesniems laikams atėjus atsirado galimybė ramiau dirbti kultūros darbas. Daktaras Grinius tuojau to darbo ėmėsi ir dirbo lig pat didžiojo karo. Tarp kitko Mariampolėje buvo įsteigęs „Šviesos“ ir „Mariampolės ukininkų“ draugijas. Draugijos, ypač „Šviesa“ pradėjo turėti didelės reikšmės žmonėse, keldamos jų susipratimą. Tamsiajai rusų valdžiai žmonių švietimasis buvo nekenčiamas ir todėl ji „Šviesą“ išdraskė, o Grinių drauge su jo žmona ir kitais šviesiečiais buvo įmetusi kalėjiman ir ištremusi. Tačiau joki persekiojimai niekados Grinius neatgrasė nuo jo pasiryžimo dirbti savo kraštui ir žmonėms. Taip jis dirbo iki didžiojo karo. Per didįjį karą buvo priverstas iškelti su visa savo šeima Rusijon.

(„Trim.“)

P. Ruseckas.

KARŽYGIS.

(Aukaujama fašistiniais raugalais)

Skamba pentinai, jo kardas švytuoja,
Žiba jis visas, su galva linguoja
Jam jau ponybė — neprastas ponaitis,
Blizga krutinė — gražus jaunikaitis.

Panoms, panelėms labai jis patinka,
Šaiposi jam kiekviena kaip sutinka.
Kągi norėti? Tai vyras puikiausias
Jis mūsų karžygis kuonogarsiausias.

Mirktele akį — panelė jau jojo,
Treptele — bijos kiekvienas ištolo,
Kardą jei traukia — skubiai jau reik bėgti,
Ką apie karžygį daug ir kalbėti.

Dreba kareiviai prieš jį kaip prieš dievą,
Jis pavaišino su kumščia ne vieną,
Tiesiasi jįjį pamatę ištolo,
Kas jam patiko ant sprando tam jojo.

Kartą į sodžį jis taip sau nuvyko,
Mūsų sodiečiai jau suvis išdyko,
Vienas nė gero jam duot nenorėjo,
Daug nekalbėjęs — negyvas gulėjo!

Kartą pamatė jis porą praėivių,
Pašaukė keletą savo kareivių...
Žuvo abu... buk buvę tai priešai,
Jei ir ne priešai, tai gal koki nieksai...

Mūsų ponaitis tai karžygis tikras,
Jojo kišenių, kaip reto, yr pilnas;
Jei ir rankas tu ponaitis papuoliai
Bukie kaip vilna, kitaip tu prapuoliai!

Jei kas su kumščia kišeniui grasina,
Tas ištikrųjų sau duobę gamina:
Niekas fašistui kelių nepastojai!
Kas jam? Prastiems su ranka tik numoja.

Laimė! Fašistai visur viespatauja,
Darbo žmonelių tvirtumą sugriauja,
Tai atvirai gal užsispyrėlius miklyt,
Jeigu ne kunigs, tai gali jį minkyt.

Observer.

B. Sklenys.

RYTAS GEDIMINO KALNE.

Jau blavosi, švinta aptemę rytai,
Visi kas tik gyvas nubunda,
Ir sklaistosi baisyus naktūžės sapnai,
Krutėti pasaulis sujudna.

Kaip deimantas kybo žolėje lašai,
Ir tvyska, lyg akys seselių...
Kiek grožio jie teikia — nei pats nežina...
Malonu, ramu lyg daržely.

Bet žvilgi tik metęs ant kalno aukštai,
Į pilį garsaus Gedimino,
Ten plėšrųjį arą lenkų pamatai —
Susmeigęs nagus vienas rimo.

Tik čia nėra grožio iš ryto anksti,
Tik čia vis naktis tebesiaučia,
Ir rytmečio saulės pirmų spindulių,
Čia niekas, vai nieks nebejaučia.

(„Trim.“)

S. L. A. REIKALAI

SLA. DEŠIMTO APSKRICIO KUOPOMS PRANESIMAS.

SLA. 10-to apskrício metinis kuopų atstovų suvažiavimas yra šaukiamas ir įvyks sausio 16 d., 9 val. ryte, Schlitzo salėje, kampas Milwaukee Ave. ir N. Main St., Kenosha, Wis. Kuopoms esu išsiuntinėjęs pranešimo laiškus ir tikiu esate išrinkusios atstovus metiniuose susirinkimuose į busenti suvažiavimą. Prašau rinkinius kuopų atstovus į laiką pributi pažymėtom vieton, nes turim daug reikalų metiniam suvažiavime atlikti.

Vietinė SLA. 212 kuopa atvykusius svečius į suvažiavimą ruošiasi visomis spėkomis pavaišinti, palinksiminti ir netik skanūs pietus suteikti, bet ir gražų programą. Programas bus didelis ir įvairus, kurį pradės pildyti 3 val. po pietų, o programą išbaigęs — šokiai. Kad programą bus svarbus ginšytis daug nereikia. Užtenka prisiminti, kad dalyvaus „Dailės“ Choras ir „Lyros“ — abu chorai programė lenktyniuos, todėl įdomu kuris išeis pergalėtoju.

Kaip atstovus, taip visus vietos ir apylinkių miestelių lietuvių kviečiu skaitingai dalyvauti.

M. Kasparaitis,
SLA. 10-to apskr. rašt.

IS SLA. 7-to APSKR. VALDYBOS VEIKIMO.

Gruodžio 19 dieną pereinę metų, įvyko SLA. 7 apskr. valdybos posėdis Wilkes Barre, Pa. Posėdį atidarė apskr. pirmininkas A. Galinskas. Posėdyje dalyvavo 5 valdybos nariai; nepribovo į posėdį išd. globėjais J. Galinskas ir organizatorius M. A. Raginskas. Priebovo į posėdį buvusis sekretorius J. S. Gilvickas ir išdinininkas J. Ruzgis su tikslu perduoti 7-to apskr. knygas ir turta naujiesiems valdybos nariams, kas buvo ir atlikta.

Toliau prieita prie apkalbėjimo vasaros išvažiavimo ir rekomenduojamas Fernbrook Parkas priimtas. Susižinojimas su parko savininku pavesta apskr. vice-pirm. V. Kamarauskui.

Pakeltas klausimas kaslink atsilankymo į 7-to apskrício ribas Centro organizatoriaus, tačiau po ilgo pasitarimo, tas klausimas paliktas ant toliaus.

Pakeltas klausimas kaslink sudarymo plano pavyrty smarkešne agitacija apskrício ribose ir prikelit iš letargiško miego tas SLA. kuopas, kurių veikimas yra silpnas arba ir visiškai jo nėra. Čionai kalbama apie sekančias kuopas: 24 kuopa, Glen Lyon, Pa.; 44 kp., Hanover, Pa.; 72 kuopa, Hilldale, Pa.; 85 kp., Kingston, Pa.; 116 kuopa, Maltby, Pa.; 149 kp., Ashley, Pa.; 221 kuopa, Duryea, Pa.; 230 kp., Wanamie, Pa.; 267 kuopa, Wyoming, Pa.; 313 kp., Exeter, Pa. Ir dar nekurios yra silpnės veikime. Tose kuopose yra nutarta padaryti reviziją vedime knygy, tvarkymosi susirinkimuose ir įtempti veikimą prie vaikų organizavimo prie SLA. Tam darbui atlikti yra nuskirti: A. Galinskas, V. Kamarauskas, M. A. Raginskas ir J. Kazakevičius.

Sekančiam 26-tam 7-to apskr. suvažiavimui nuskirta 27 diena kovo, 1927 m., Wilkes Barre, Pa. Nusamdyti svetainė pavesta V. Kamarauskui.

Apskr. pirm — A. Galinskas, Sekretorius — Julius K. Derius.

SLA. 3-čio APSKRICIO PRALBOS PITTSBURGHE. Kalbės SLA. Prezidentas S. Gegužis.

Gavom žinią, kad gerb. SLA. Prezidentas S. Gegužis, važiuodamas per Pittsburgh'ą į Indiana-

polis, Ind., į mainierių konvenciją, sustos Pittsburghe kol kiai diena laiko. Todel SLA. 3-čias apskritys, pasinaudodamas ta puikia proga, surengia prakalbas gerb. S. Gegužiui sausio 23 d., 1927 m. 8 val. vakare, L. M. Draugystės svetainėje, 142 Orr St., Pittsburgh, Pa.

Todel gerbiamie pittsburgiečiai ir SLA. nariai dabar turėsit gerą progą išgirsti gerb. S. Gegužį kalbant Pittsburgh'e. Jau nuo senai yra pageidaujama pittsburgiečių gauti gerb. S. Gegužį už kalbėtoją, bet niekados tos progos neturėjom, nors gerb. S. Gegužis jau yra S. L. A. Prezidentu virš 10 metų. Todel gerbiamieji nepraleiskite šios puikios progos ir atsilankykite visi, nes svarbu visiems, svarbu SLA. nariams, svarbu ir tiems, kurie dar nėra mūsų didžiosios organizacijos nariais. Kviečia visus nuosirdžiai.

SLA. 3-čio Apskr. Valdyba

SLA. 2-ro APSKRICIO KUOPŲ ATYDAI.

SLA. 2-ro apskrício kuopų delegatų metinis suvažiavimas įvyks nedėlio, 16 d. sausio, 1927 m., Mildos svet., po num. 3142 So. Halsted St., Chicago, Ill. Pradžią 12 val. dieną.

Visos kuopos mėlonėsit savo delegatus prisijusti laiku, kad su važiavimas būtų galima pradėti laiku.

Kurios kuopos nepriklausio prie šio apskrício, gali atsiųsti savo delegatus tiesiai į suvažiavimą, arba gali atvažiuoti broliškai delegatai, ar valdyba prisijūreiti apskrício veikimui. Į apskritį mokestis yra tik 2c. nuo nario metuose.

Visi delegatai taipgi parengkite gerų sumanymų. Prieš numis yra daug reikalų, kurie būtina reikia išrišti, kaip tai: sutvirtinimas tų kuopų, kurios nors ir nepriklausio prie apskrício, bet yra apskrício ribose; jaunulio klausimas ir maršruto klausimas, kuris delei manymo, kad generalis organizatorius atvažiuos gruodžio ar pradžioj sausio mėn., nebuvo rengtas.

Yra ir daugelis kitų dalykų, kuriuos tinkamai išrieš daug galime pagelbėti organizacijos augimui.

Neužmirškite ir bukite laiku.

M. Bacevičius,
SLA. 2-ro apskr. sekr.,
10718 Prairie Ave.,
Chicago, Ill.

IS SLA. KUOPU DARBUOTĖS

CLEVELAND, OHIO.

Sausio 2 d., 1927 m., SLA. 14 kuopa statė scenoj penkių veiksmų dramą — „Sulaukė“. Publikos buvo nemažai ir kuopai bus pelno.

Kas del pačio vaidinimo, tai reikia pasakyti, kad užtenkamai publiką vargino, nervavo; labiausia paskutiniaisiais veiksmiais. Tokį veikalą pastatyt kaip reikia, tai reikalinga labai daug laiko ir darbo pridėt, ypatingai režisieriam. Taipgi gana sunku tiek daug atsakančių aktorių surinkti, tokiu būdu negalima per daug kaltinti rengėjų ir režisieriaus.

Skaitytojai ir patys aktoriai kartais labai nori, kad nurodyti aktorių klaidas. Gal bet tas naudinga. Bet nurodyt 26-šių aktorių visas klaidas, tai per daug laikrašty vietos ir laiko eikvoti. Kad to išvengus, tai štai ką galima trumpai pasakyti: Išmėmus S. Andersoniutę, Julės — Klausio duktės rolę, J. Armoną, Vlodo — Smauginskio sunaus rolę ir L. Banionienę, Klausienės rolę, tai visi kiti peiktini. Buvo keli ir toki, ku-

riems reikalinga patarti, kad daugiaus neitų ant scenos.

Aktoriai labai girti per spaudą yra pavojinga, tuomet jie pasipučia, nesiduoda mokyti, nors ir geram režisieriui ir tuo būdu darbo veikalą. Todel apie Z. Andersoniutę tik štai ką pasakyti: jeigu teisybė, kaip daugumas sako, kad ji tik pirmu kartu buvo ant scenos, tai minėta mergaitė turi nepaprastus scenos gabumus, talentą.

Matau labai svarbų reikalą pakalbėti apie kostiumus. Butų labai gerai, kad į kostiumus, aprėdulus kreiptų daugiau domės visų miestų, kuopų aktorių ir teatro rengėjų, kadangi tas visur yra daroma. Tai Lietuvos kaimiečių apmėgimas, vyrų. Štai A. P. Baltrušaitis, Manaičio rolėj — vadovaujantis baudžiauninkas. Marškiniai ir kelinės baltos; marškiniai ant kelnų apleisti, bet labai trumpi, kaip rusiška „bluska“; virvute apsijuosęs, apsiavęs kokiom tai milinėm vyžom, kelinės parištos irgi virvutėm, taip kad tos milinės vyžos atrodo labai didelės. Ir tokis šlykštus sutvėrimas, koki lietuviai tik į karnapes pastato, romansuoja su Jule, kuri tokia pat baudžiauninkė, bet švariai apsidėjęs su batais. Toks netinkamas atvaizdinimas Lietuvos vyro kaimiečio, ne vien nemaloni įspūdį daro publikai, bet kartu yra didelė klaida ir išjuokimas pačios lietuvių tautos. Kuomet žodžiu pastebi, tai tuoj atsako, kad pas mus taip dēvi. O aš pasakysiu, kad pas mus tik žvirblių baidyklus taip aptaiso. Ot čia ir galime ginčytis kaip dēvi vilniečiai, kauniečiai, suvalkiečiai, paprusė, apie Krosnos tiltą ir tt. Jeigu Manaitis negalėjo but juodom kelinėm ir batais apsiavęs, tai kodėl kiti toki pat baudžiauninkai, kurie neromansavo, menkose rolėse buvo su batais ir juodom kelinėm? Antra, baudžiauninkas taip šlykščiai apsidėjęs, o dvaro užvaizda galėjo but su švariu amerikonišku „siutu“ ir kalmierium?

Visos lietuviškos draugijos, aktoriai ir režisieriai turėtų susidomēt ir nedaryt šlykščiai baidyklus, kaip dēvi vilniečiai, kauniečiai, suvalkiečiai, paprusė, apie Krosnos tiltą ir tt. Jeigu Manaitis negalėjo but juodom kelinėm ir batais apsiavęs, tai kodėl kiti toki pat baudžiauninkai, kurie neromansavo, menkose rolėse buvo su batais ir juodom kelinėm? Antra, baudžiauninkas taip šlykščiai apsidėjęs, o dvaro užvaizda galėjo but su švariu amerikonišku „siutu“ ir kalmierium?

Neseniai čia lankėsi SLA. narys, kun. P. P. Zalinkevičius, kuris, susišaukęs kuopos valdybą telefonu, surengė prakalbas. Prakalbos įvyko gruodžio 12 d. Episkopalų Gimnazijos svetainėje. Reikia pasigėrėti, kad kun. Zalinkevičius yra geras kalbėtojas. Jis plačiai pažįsta S. L. A. istoriją ir šiaip lietuvių reikalus.

Zmonių prakalbėse dalyvavo pusėtinai būrelis. Šv. Jurgio Draugijos nariai ir visi kiti, atsilankiusieji į šias prakalbas, likosi pilnai patenkinti, nes kun. Zalinkevičius plačiai nušvietė mūsų organizacijos reikalus, įrodymas, kad SLA. yra didžiausia ir svarbiausia lietuvių organizacija Amerikoje.

Patartina šiam kunigui ir kitose lietuvių kolonijose, kur yra SLA. kuopos, surengti prakalbas.

Ten buvęs.

MINERSVILLE, PA.

Šiuomi pranešu gerb. P. Jurgeliutę, kad mūsų 13 kuopa, gruodžio 13 d. nutarė paaukauti \$10.00 Vilniaus našlaičiams. Pinigus draug su šiuo laišku prišiuončius ir mēldžiu juos pasiūti atankamom vieton, idant Vilniaus našlaičiai gautų.

J. Staneika — sekr.

P. S. \$10.00 primta ir pasiūsta gerb. Dr. Alseikai, Vilniuje, pažymint, kad aukos skiriamos Vilniaus lietuvių našlaičiams sušelpiti.

P. Jurgeliutė — SLA. Sekr.

CLEVELAND, OHIO.

Mes, 136 kp. komitetas rengimo lietuviškos vakaruškos ir vakarienės 27 d. lapkričio randa me reikalingu tarti širdingą ačiū visiems, kurie šiame parengime mums padėjo pasidaryti, surengiant skanią vakari-

gulinę lietuvių, kurie yra SLA. 77 kp. nariais. Aš nenoriu draust kad jie ten neprigulėtų, bet noriu priminti, kad pirmia mes lietuviai savo reikalais rūpintumės.

Yra lietuvių, kurie savo tautos nemylti ir glaudžiasi prie svetimačių. Panašiai daro tie, kurie Amerikoje gimę, bet ne visi. Tik tie taip daro, kurie nuo mažens išauklėti negarbingai del lietuviystės. Bet kurie atkeliavę budami lietuviais ir pramokę kiek šios šalies kalbos prisirašo prie svetimačių organizacijų, o nenori prigulėti prie lietuvių, tai jau čia nedaro jokios garbės sau toki lietuviai. Gal svetimačiai ir gerbia juos, bet gerbimas yra svetimas ir toks narys praleidžia visą laiką tik tylėjimu, nes ten išreikšti savo mintį nesiseka. O kad sakyti del pašalpos ar apdraudos priguli, tai SLA. duoda net tris keturis skyrus ir kuris išgali gali pasirinkt aukštą pašalpą ar apdraudą prieinamiau, negu kur kitur. Mat yra lietuvių su kabinu, kuriems išrodo kitur geriau, negu namie. Todel mes, kurie šiek tiek suprantame kaip yra naudinga turēt mums tvirtą organizaciją lietuviams, mėgim aiškinti tiems, kurie dar nepriguli prie SLA. Už vis daugiausia mėginkim save vestis pavyzdinčiai, kad nauji nariai matytų mus tobulais, gerėtusi mūsų pasielgimais. Tuomet naujų narių bus lengva gauti.

Naujas.

DES MOINES IOWA.

Iš mūsų miestelio labai retai kas parašo ką nors į laikraščius ir todėl išrodo, kad čia lietuviai visai nėra. Bet reikia pasakyti, kad čionai gyvena gana gražus mūsų vientaučių būrelis, tik vienas dalykas — lietuviai labai apmirę veikime, tai ir nėra kas apie juos rašyti.

Čionaitiniai lietuviai neturi jokios savo įstaigos, ir jei kartais prisieina kas nors surengti, tai visuomet kreipiamasi pas svetimačius, idant gavus svetainę.

Neseniai čia lankėsi SLA. narys, kun. P. P. Zalinkevičius, kuris, susišaukęs kuopos valdybą telefonu, surengė prakalbas. Prakalbos įvyko gruodžio 12 d. Episkopalų Gimnazijos svetainėje. Reikia pasigėrėti, kad kun. Zalinkevičius yra geras kalbėtojas. Jis plačiai pažįsta S. L. A. istoriją ir šiaip lietuvių reikalus.

Zmonių prakalbėse dalyvavo pusėtinai būrelis. Šv. Jurgio Draugijos nariai ir visi kiti, atsilankiusieji į šias prakalbas, likosi pilnai patenkinti, nes kun. Zalinkevičius plačiai nušvietė mūsų organizacijos reikalus, įrodymas, kad SLA. yra didžiausia ir svarbiausia lietuvių organizacija Amerikoje.

Patartina šiam kunigui ir kitose lietuvių kolonijose, kur yra SLA. kuopos, surengti prakalbas.

Ten buvęs.

MINERSVILLE, PA.

Šiuomi pranešu gerb. P. Jurgeliutę, kad mūsų 13 kuopa, gruodžio 13 d. nutarė paaukauti \$10.00 Vilniaus našlaičiams. Pinigus draug su šiuo laišku prišiuončius ir mēldžiu juos pasiūti atankamom vieton, idant Vilniaus našlaičiai gautų.

J. Staneika — sekr.

P. S. \$10.00 primta ir pasiūsta gerb. Dr. Alseikai, Vilniuje, pažymint, kad aukos skiriamos Vilniaus lietuvių našlaičiams sušelpiti.

P. Jurgeliutė — SLA. Sekr.

CLEVELAND, OHIO.

Mes, 136 kp. komitetas rengimo lietuviškos vakaruškos ir vakarienės 27 d. lapkričio randa me reikalingu tarti širdingą ačiū visiems, kurie šiame parengime mums padėjo pasidaryti, surengiant skanią vakari-

gulinę lietuvių, kurie yra SLA. 77 kp. nariais. Aš nenoriu draust kad jie ten neprigulėtų, bet noriu priminti, kad pirmia mes lietuviai savo reikalais rūpintumės.

Yra lietuvių, kurie savo tautos nemylti ir glaudžiasi prie svetimačių. Panašiai daro tie, kurie Amerikoje gimę, bet ne visi. Tik tie taip daro, kurie nuo mažens išauklėti negarbingai del lietuviystės. Bet kurie atkeliavę budami lietuviais ir pramokę kiek šios šalies kalbos prisirašo prie svetimačių organizacijų, o nenori prigulėti prie lietuvių, tai jau čia nedaro jokios garbės sau toki lietuviai. Gal svetimačiai ir gerbia juos, bet gerbimas yra svetimas ir toks narys praleidžia visą laiką tik tylėjimu, nes ten išreikšti savo mintį nesiseka. O kad sakyti del pašalpos ar apdraudos priguli, tai SLA. duoda net tris keturis skyrus ir kuris išgali gali pasirinkt aukštą pašalpą ar apdraudą prieinamiau, negu kur kitur. Mat yra lietuvių su kabinu, kuriems išrodo kitur geriau, negu namie. Todel mes, kurie šiek tiek suprantame kaip yra naudinga turēt mums tvirtą organizaciją lietuviams, mėgim aiškinti tiems, kurie dar nepriguli prie SLA. Už vis daugiausia mėginkim save vestis pavyzdinčiai, kad nauji nariai matytų mus tobulais, gerėtusi mūsų pasielgimais. Tuomet naujų narių bus lengva gauti.

Naujas.

DES MOINES IOWA.

Iš mūsų miestelio labai retai kas parašo ką nors į laikraščius ir todėl išrodo, kad čia lietuviai visai nėra. Bet reikia pasakyti, kad čionai gyvena gana gražus mūsų vientaučių būrelis, tik vienas dalykas — lietuviai labai apmirę veikime, tai ir nėra kas apie juos rašyti.

Čionaitiniai lietuviai neturi jokios savo įstaigos, ir jei kartais prisieina kas nors surengti, tai visuomet kreipiamasi pas svetimačius, idant gavus svetainę.

Neseniai čia lankėsi SLA. narys, kun. P. P. Zalinkevičius, kuris, susišaukęs kuopos valdybą telefonu, surengė prakalbas. Prakalbos įvyko gruodžio 12 d. Episkopalų Gimnazijos svetainėje. Reikia pasigėrėti, kad kun. Zalinkevičius yra geras kalbėtojas. Jis plačiai pažįsta S. L. A. istoriją ir šiaip lietuvių reikalus.

Zmonių prakalbėse dalyvavo pusėtinai būrelis. Šv. Jurgio Draugijos nariai ir visi kiti, atsilankiusieji į šias prakalbas, likosi pilnai patenkinti, nes kun. Zalinkevičius plačiai nušvietė mūsų organizacijos reikalus, įrodymas, kad SLA. yra didžiausia ir svarbiausia lietuvių organizacija Amerikoje.

Patartina šiam kunigui ir kitose lietuvių kolonijose, kur yra SLA. kuopos, surengti prakalbas.

Ten buvęs.

MINERSVILLE, PA.

Šiuomi pranešu gerb. P. Jurgeliutę, kad mūsų 13 kuopa, gruodžio 13 d. nutarė paaukauti \$10.00 Vilniaus našlaičiams. Pinigus draug su šiuo laišku prišiuončius ir mēldžiu juos pasiūti atankamom vieton, idant Vilniaus našlaičiai gautų.

J. Staneika — sekr.

P. S. \$10.00 primta ir pasiūsta gerb. Dr. Alseikai, Vilniuje, pažymint, kad aukos skiriamos Vilniaus lietuvių našlaičiams sušelpiti.

P. Jurgeliutė — SLA. Sekr.

CLEVELAND, OHIO.

Mes, 136 kp. komitetas rengimo lietuviškos vakaruškos ir vakarienės 27 d. lapkričio randa me reikalingu tarti širdingą ačiū visiems, kurie šiame parengime mums padėjo pasidaryti, surengiant skanią vakari-

gulinę lietuvių, kurie yra SLA. 77 kp. nariais. Aš nenoriu draust kad jie ten neprigulėtų, bet noriu priminti, kad pirmia mes lietuviai savo reikalais rūpintumės.

Yra lietuvių, kurie savo tautos nemylti ir glaudžiasi prie svetimačių. Panašiai daro tie, kurie Amerikoje gimę, bet ne visi. Tik tie taip daro, kurie nuo mažens išauklėti negarbingai del lietuviystės. Bet kurie atkeliavę budami lietuviais ir pramokę kiek šios šalies kalbos prisirašo prie svetimačių organizacijų, o nenori prigulėti prie lietuvių, tai jau čia nedaro jokios garbės sau toki lietuviai. Gal svetimačiai ir gerbia juos, bet gerbimas yra svetimas ir toks narys praleidžia visą laiką tik tylėjimu, nes ten išreikšti savo mintį nesiseka. O kad sakyti del pašalpos ar apdraudos priguli, tai SLA. duoda net tris keturis skyrus ir kuris išgali gali pasirinkt aukštą pašalpą ar apdraudą prieinamiau, negu kur kitur. Mat yra lietuvių su kabinu, kuriems išrodo kitur geriau, negu namie. Todel mes, kurie šiek tiek suprantame kaip yra naudinga turēt mums tvirtą organizaciją lietuviams, mėgim aiškinti tiems, kurie dar nepriguli prie SLA. Už vis daugiausia mėginkim save vestis pavyzdinčiai, kad nauji nariai matytų mus tobulais, gerėtusi mūsų pasielgimais. Tuomet naujų narių bus lengva gauti.

Naujas.

DES MOINES IOWA.

Iš mūsų miestelio labai retai kas parašo ką nors į laikraščius ir todėl išrodo, kad čia lietuviai visai nėra. Bet reikia pasakyti, kad čionai gyvena gana gražus mūsų vientaučių būrelis, tik vienas dalykas — lietuviai labai apmirę veikime, tai ir nėra kas apie juos rašyti.

Čionaitiniai lietuviai neturi jokios savo įstaigos, ir jei kartais prisieina kas nors surengti, tai visuomet kreipiamasi pas svetimačius, idant gavus svetainę.

Neseniai čia lankėsi SLA. narys, kun. P. P. Zalinkevičius, kuris, susišaukęs kuopos valdybą telefonu, surengė prakalbas. Prakalbos įvyko gruodžio 12 d. Episkopalų Gimnazijos svetainėje. Reikia pasigėrėti, kad kun. Zalinkevičius yra geras kalbėtojas. Jis plačiai pažįsta S. L. A. istoriją ir šiaip lietuvių reikalus.

Zmonių prakalbėse dalyvavo pusėtinai būrelis. Šv. Jurgio Draugijos nariai ir visi kiti, atsilankiusieji į šias prakalbas, likosi pilnai patenkinti, nes kun. Zalinkevičius plačiai nušvietė mūsų organizacijos reikalus, įrodymas, kad SLA. yra didžiausia ir svarbiausia lietuvių organizacija Amerikoje.

Patartina šiam kunigui ir kitose lietuvių kolonijose, kur yra SLA. kuopos, surengti prakalbas.

Ten buvęs.

MINERSVILLE, PA.

Šiuomi pranešu gerb. P. Jurgeliutę, kad mūsų 13 kuopa, gruodžio 13 d. nutarė paaukauti \$10.00 Vilniaus našlaičiams. Pinigus draug su šiuo laišku prišiuončius ir mēldžiu juos pasiūti atankamom vieton, idant Vilniaus našlaičiai gautų.

J. Staneika — sekr.

P. S. \$10.00 primta ir pasiūsta gerb. Dr. Alseikai, Vilniuje, pažymint, kad aukos skiriamos Vilniaus lietuvių našlaičiams sušelpiti.

P. Jurgeliutė — SLA. Sekr.

CLEVELAND, OHIO.

Mes, 136 kp. komitetas rengimo lietuviškos vakaruškos ir vakarienės 27 d. lapkričio randa me reikalingu tarti širdingą ačiū visiems, kurie šiame parengime mums padėjo pasidaryti, surengiant skanią vakari-

gulinę lietuvių, kurie yra SLA. 77 kp. nariais. Aš nenoriu draust kad jie ten neprigulėtų, bet noriu priminti, kad pirmia mes lietuviai savo reikalais rūpintumės.

Yra lietuvių, kurie savo tautos nemylti ir glaudžiasi prie svetimačių. Panašiai daro tie, kurie Amerikoje gimę, bet ne visi. Tik tie taip daro, kurie nuo mažens išauklėti negarbingai del lietuviystės. Bet kurie atkeliavę budami lietuviais ir pramokę kiek šios šalies kalbos prisirašo prie svetimačių organizacijų, o nenori prigulėti prie lietuvių, tai jau čia nedaro jokios garbės sau toki lietuviai. Gal svetimačiai ir gerbia juos, bet gerbimas yra svetimas ir toks narys praleidžia visą laiką tik tylėjimu, nes ten išreikšti savo mintį nesiseka. O kad sakyti del pašalpos ar apdraudos priguli, tai SLA. duoda net tris keturis skyrus ir kuris išgali gali pasirinkt aukštą pašalpą ar apdraudą prieinamiau, negu kur kitur. Mat yra lietuvių su kabinu, kuriems išrodo kitur geriau, negu namie. Todel mes, kurie šiek tiek suprantame kaip yra naudinga turēt mums tvirtą organizaciją lietuviams, mėgim aiškinti tiems, kurie dar nepriguli prie SLA. Už vis daugiausia mėginkim save vestis pavyzdinčiai, kad nauji nariai matytų mus tobulais, gerėtusi mūsų pasielgimais. Tuomet naujų narių bus lengva gauti.

Patartina šiam kunigui ir kitose lietuvių kolonijose, kur yra SLA. kuopos, surengti prakalbas.

Ten buvęs.

MINERSVILLE, PA.

Šiuomi pranešu gerb. P. Jurgeliutę, kad mūsų 13 kuopa, gruodžio 13 d. nutarė paaukauti \$10.00 Vilniaus našlaičiams. Pinigus draug su šiuo laišku prišiuončius ir mēldžiu juos pasiūti atankamom vieton, idant Vilniaus našlaičiai gautų.

J. Staneika — sekr.

P. S. \$10.00 primta ir pasiūsta gerb. Dr. Alseikai, Vilniuje, pažymint, kad aukos skiriamos Vilniaus lietuvių našlaičiams sušelpiti.

P. Jurgeliutė — SLA. Sekr.

CLEVELAND, OHIO.

Mes, 136 kp. komitetas rengimo lietuviškos vakaruškos ir vakarienės 27 d. lapkričio randa me reikalingu tarti širdingą ačiū visiems, kurie šiame parengime mums padėjo pasidaryti, surengiant skanią vakari-

gulinę lietuvių, kurie yra SLA. 77 kp. nariais. Aš nenoriu draust kad jie ten neprigulėtų, bet noriu priminti, kad pirmia mes lietuviai savo reikalais rūpintumės.

Yra lietuvių, kurie savo tautos nemylti ir glaudžiasi prie svetimačių. Panašiai daro tie, kurie Amerikoje gimę, bet ne visi. Tik tie taip daro, kurie nuo mažens išauklėti negarbingai del lietuviystės. Bet kurie atkeliavę budami lietuviais ir pramokę kiek šios šalies kalbos prisirašo prie svetimačių organizacijų, o nenori prigulėti prie lietuvių, tai jau čia nedaro jokios garbės sau toki lietuviai. Gal svetimačiai ir gerbia juos, bet gerbimas yra svetimas ir toks narys praleidžia visą laiką tik tylėjimu, nes ten išreikšti savo mintį nesiseka. O kad sakyti del pašalpos ar apdraudos priguli, tai SLA. duoda net tris keturis skyrus ir kuris išgali gali pasirinkt aukštą pašalpą ar apdraudą prieinamiau, negu kur kitur. Mat yra lietuvių su kabinu, kuriems išrodo kitur geriau, negu namie. Todel mes, kurie šiek tiek suprantame kaip yra naudinga turēt mums tvirtą organizaciją lietuviams, mėgim aiškinti tiems, kurie dar nepriguli prie SLA. Už vis daugiausia mėginkim save vestis pavyzdinčiai, kad nauji nariai matytų mus tobulais, gerėtusi mūsų pasielgimais. Tuomet naujų narių bus lengva gauti.

Naujas.

DES MOINES IOWA.

Iš mūsų miestelio labai retai kas parašo ką nors į laikraščius ir todėl išrodo, kad čia lietuviai visai nėra. Bet reikia pasakyti, kad čionai gyvena gana gražus mūsų vientaučių būrelis, tik vienas dalykas — lietuviai labai apmirę veikime, tai ir nėra kas apie juos rašyti.

Čionaitiniai lietuviai neturi jokios savo įstaigos, ir jei kartais prisieina kas nors surengti, tai visuomet kreipiamasi pas svetimačius, idant gavus svetainę.

Neseniai čia lankė

Tėsių apskr., Kauno rėd., gegužės 5 d., 1871 m. Amerikon atvažiuo 1910 m. Vienas pagyvenęs vienas metus, parsitraukęs iš Lietuvos savo pačią ir dukrėlę ir linksmai gyvena. Visą laiką buvo sveikas ir stiprus žemaitis, tik pastaruoju metu, prieš mirtį, sunkiai apsirgo ir išsirgo išties šešias savaites. Mirė gruodžio 4 d. Palaidotas gegužės 7, 1926. Prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje velionis prisirašė kovo 12, 1913, prie 170 kp., Philadelphia, Pa. Po nekuriu laiku ši kuopa parikro, todėl velionis, susigriebęs nekurius narius, persikėlė į 135 kp., nes velionis numatė SLA. kaip vieną iš geriausių ir atsakingiausių lietuvių organizacijų Amerikoje, todėl jos ne norėjo aplėsti ir kitus prie jos kvietė ir pats iki pat mirties joje pasilaikė ir darboavęs. Nežmiršo jis taip gi ir savo šeimos narius, nes šios organizacijos priarašyti, tai yra savo dukrėlę, Marę, dar mažą esant, prirašė prie mažųjų skyriaus, kuri tik vėliau, pasiekus atitinkamą amžių, persikėlė į suaugusių skyrių.

Liaudanskai čionai, Philadelphiaje, giminių neturi, todėl ir velionies laidotuviuose dalyvavo tik mažas artimųjų būrelis.

SLA. 135 kp., laikydama savo susirinkimą gruodžio 5 d., nutarė velioniu paaugauti gyvų gėlių vainiką. Kadangi kuopos iš de pinigų tuo tarpu nebuvo, tai dalyvavę susirinkime nariai tuo reikalu sumetė \$13.50. Vainikas buvo labai puikus, su paršū ant kaspino: „Pagarbos vainikas nuo SLA 135 kuopos narių.“ Prie to, SLA. kuopa išsiuntė atvirutes visiems savo nariams, pranešdama, kad jų išdininkas mirė ir kvietė visus jo mirtį apgailauti.

Kadangi velionis buvo geras ir teisingas SLA. darbuotojas, tai visi nariai jo mirtį labai apgailavo, tik gaila, kad mažai narių jį laidotuviuose susirinko. Vienok laidotuviuose dalyvavo kuopos pirmininkas A. Tvaravicius, rašt. J. Streleckis, V. Povilaitis ir Cinkus.

Vainikui aukavo sekamai: V. Povilaitis — \$2.00, J. Streleckis, A. Tvaravicius, S. Masickas, K. Zilinskis, A. Meškauskas, K. Venslovskis, I. Buinauskas, P. Mazilauskas, J. Kaulinskas, J. Ivanauskas, — po \$1.00; J. Urbanas, J. Karakevičius, J. Dealer — po \$0.50; J. V. Grinius — 25c. Viso \$13.50.

Velionis palaidotas be bažnytinio apeigų Oakland kapinėse. Velionis gyvas budamas pareiškė, kad nereikalinga jokių ceremonijų. „Aš gyvas budamas nepripažinau jų, todėl ir nepageidauju jų mirties.“

Lai buna jam visuotinas atilsis šios šalies žemėlėje.

J. Streleckis,

SLA. 135 kp. koresp.

CHICAGO HEIGHTS, ILL.

Gruodžio 24 d. mūsų draugą ir podrag 255 kuopos pirmininką, L. Banelį, 31 metų amžiaus, ištiko didelė nelaimė. Mirtį dieną, 2 val. po pietų, su kokiais tais reikalais, važiuojo į Steger, Ill. Važiavo ant 31 gatvės skersai C. E. and I. R. R. buvo sustatyti prekiniai vagonai. Todėl, negalėdamas pastebėti, kas dedasi ant bėgių, draugas Banelis važiuojo skersai, o tuo pačiu tarpu jį pagavo atvažiuojantis paslažerinis traukinis, ir taip smarkiai jį su automobiliu metė į signalinį stulpą, kad automobilis sūstėkėjo į trupinius, o Banelį ant vietos užmušė.

Ši nelaimė įvyko iš priežasties gelžkelio kompanijos apsielidimo, nes ji neturėjo šioje vietoje sargo-signalisto, kuris galėtų keleivius prasegti.

Velionis dideliame nuliudime paliko Amerikoje seserį ir du brolius, taip gi dvi seseris ir vieną brolių Lietuvoje.

Velionio pagerbimui kuopa nupirko gražių gėlių vainiką. Vainikui suaukavo šie draugai: J. Baubienė, A. Bacevičia, J. Tenikaitis, C. Šimkus, R. ir P. Rašius (abu viena), J. Liumbarts — po \$1.00; J. Liutkaitis, N. Rauba, K. Makaveckas, St. Liaudanskis, J. Albuskas, J. Skauskas, F. Keršis, J. J. Noriega — po 50c. Viso \$10.00.

Prot. Sekr. P. Rašius.

A. A. Marijona Dobusienė, narė SLA. 27-tos kuopos, iš Auburn, Ill., kuri pasimirė gruodžio 7 d., išsirgusi gana ilgą laiką. Palaidota gruodžio 12 d., Auburn kapinėse. Velionė dideliame nuliudime paliko dvi dukreles ir vieną sūnų. Prie Susivienijimo velionė priklausė ilgą laiką ir buvo laisvų pažiūrų, nors mirus velionė tapo nugabenta pas vietinį kunigą ir su bažnytinėmis apeigomis palaidota.

Lai buna velionei lengva šios šalies žemėlėje!

Juozas Zvingilas.

POLEMIKA IR KRITIKA

KAM KLAIDINTI NARIUS.

„Tėvynės“ No. 49 redakcija prirašo net dvi ir pusę špaltos prieš SLA. 2-ą apskritį, kad apskritys rugsėjo 19 d. šių metų priėmė rezoliuciją reikalauti janciją, kad „Tėvynės“ redakcija ir P. T. daugias domės kreiptų delei jaunimo organizavimo.

Delei tos rezoliucijos tarp kitko tenai sakoma:

„Jei nors pripuolamai jie paršūgtų į SLA. reikalų skyrių organe, tai jie būtų matę, kad nuo praeito SLA. Seimo beveik nebuvo tokio „Tėvynės“ num., kuriame vienoje ar kitoje prasmėje nebūtų rašoma apie jaunimo organizavimą prie SLA. ir tuomet jie nebūtų drisę tokios rezoliucijos priimti“.

Drąsiai pasakyta, ar ne? Išrodo kad SLA. 2-ro apskričio delegata nežino ko nori ir neskaito „Tėvynės“. Bet tokis pareiškimas perdrąsus, visai ne duodant faktų. SLA. 2-ro apskričio delegatai darydami tarimą turėjo faktus ir tik jais pasiremdami šį tarimą padarė.

SLA. 2-ro apskričio suvažiavimas įvyko 19 d. rugsėjo, tai yra prieš pat suvažiavimą buvo paskutinis „Tėvynės“ num. 38. Jeigu mes paimsime atgal bent 10 num., tai mes štai ką randame:

Neskaitant oficialių protokolų, apie jaunimą yra tik 4 num. — 31, 32, 37 ir 38. Juose raštų yra apie 5½ špaltos ir tai tik redakcijos, o ne vieno raštelio P. T. nėra specialiai parašyto šiam klausimui. Bet tuom patim kartu prieš komunistus yra redakcijos prirašytos 7 špaltos, o Visuotinio Seimo agitacijai ir aprašymams „T.“ suteikia vietos net 18 špaltų. Na, o jeigu pridėt tas visas Zeiglerio po šešias špaltas korespondencijas K. Barono ir švitos puolimus jam nepatinkamų ypata, tai mes ir matom vaizdą kuriuo remdamasis 2-ras apskritys priėmė tą rezoliuciją.

Tiesa, dabartiniu laiku yra rašoma daugiau, bet tai redaktorius turėtų būti dėkingas už pastabą, o ne primetinėti neskaitymą organo. Mano nuomone ir dabar dar iš P. T. narių per mažai domės jį tai kreipiama. Apart sekretorės kiti tuo klausimu nieko nerašė. Į du ar tris mėnesius laiko vieną straipsnelį gali parašyti.

Delei generalio organizatoriaus Chicagoje yra skirtingas supratimas. Chicagočiai mano, kad to darbo varymui, svarbiausia turi būti dedamos pastangos tai įtraukti visus kp. organizatorius į tą darbą. Tas darbas nėra vieno keliančio organizatoriaus, bet visų kuopų. Jeigu randasi lėšų palaišyti

keliaujanti organizatorių, tai P. T. turėtų ką nors daryti, kad suvesti lėšų atlyginti kp. organizatoriams ir už jaunuosius bent po 50—75c. Vajai yra aiškiau išrodymu, kad geresnis atlyginimas labiau paskatina darbuotis kp. organizatorius. Toj linkmėj P. T. turėtų pasidaryti ir jeigu ji turėjo tiesą laikų skirti dovanas, aš manau ji turi tiesą duoti atlyginimą ir už jaunuosius prirašymą dabar. Jei neturi, tai tą klausimą turi išskelti.

Chicagoje daugiausia eina kalbėti apie tai, kur tokis organizatorius labiau reikalingas. Ir aš manau, ne tik antro apskričio kuopos bet visos kitos turi tiesą tą klausimą pasvarstyti ir patarti P. T. kur jis daugias naudos atneštų. Šitą teisę kp. turi ir jos ja naudosis. P. T. ir redakcija turėtų būti dėkinga Chicagoje kp. už patarimus, nors jie ir nesutiktų su P. T. planais.

Kas delei to, kad SLA. 2-ro apskričio kp. nerupi SLA. labas yra negražus iš redaktorius pusės prasimanymas. Tena is pažymima dvi kuopos 139 ir 36. Aš tikrinu, kad jeigu tiek visos kp. jaunųjų turėtų kiek turi 139 kp. imant proporcionaliai, tai SLA. jau būtų bent pora tūkstančių jaunųjų. Apie 36 kp. darbuotę užtenka tik pažiūrėti jį telpstančias atsaitas narių prirašymė, tai persitiksint, kad kp. labai darbšti.

Metimas dėmės toms kuopoms, kad joms nerupi SLA. reikalai parodo, kaip negražių metodų redaktorius griebiasi prieš savo politinius priešus panaudodamas bėparyvės organizacijos organą. Tai yra neleistinas pasielgimas.

M. Bacevičius,
SLA. 2-ro apskr. sekr.

Nuo Redakcijos. Nors p. Bacevičius čionai sielojasi, kad „Tėvynės“ redakcija drąsiai rašo apie 2-ro apskričio rezoliuciją, tačiau jis šioje savo polemikoje netik perdrąsiai rašo, bet net kalba pats nežino ką ir graibstosi už tokių dalykų, kurie nieko bendra neturi su mirtimi 2-ro apskričio rezoliucija ir tuo „Tėvynės“ straipsniu, prieš kurį jis ir šią savo polemiką patiekia.

Visų pirma reikia pasakyti, kad nei vieno „Tėvynės“ redakcijos paskelbtos argumentų jis čionai neatremia ir kartu skelbia nesąmones. Jis kaltina Pildomąją Tarybą, kad ji nerašo į organą straipsnių. Tuo tarpu jis turėtų žinoti, kad Pildomoji Taryba ne tam renkama, kad ji rašinėti į organą. Jos pareigas p. Bacevičius gali sužinoti pažiūrėjęs į SLA. Konstituciją. Organą vesti ir jam raštų parupinti SLA. Seimui ranka redaktorių, kurio ir yra pareiga rašyti į organą SLA. reikalais, kas iki šiol ir buvo pilnai atliekama. Pildomoji Taryba skelbia organą ne tik savo oficialius nutarimus, patvarkymus ir pranešimus S. L. A. nariams ir jį jos pareigas neįeina rašyti organui straipsnius.

Antra nesąmonė, kurią čionai p. Bacevičius paskelbia, tai nurodymas kokius raštus „Tėvynės“ talpina. Visų pirma S. L. A. Konstitucija paveda ne p. Bacevičiui ir antram apskričiai spręsti kokius raštus SLA. organas privalo talpinti, bet tai teisė pavesta organo redaktoriui ir Apšvietos Komisijai. Pagaliau ir 2-ras apskritys savo rezoliucijoje apie tai nieko nemini, o vien kaltina Pildomąją Tarybą ir organo redaktorių delei nesirupinimo jaunimo prirašymu prie SLA. Bet matomai p. Bacevičius užsimiršta apie viską ir pasisako tik tai, kas jam labiausiai skauda ir net pasako, kad rezoliucija išnešta visai kitais motyvais vaduojantis, o ne del to, kas rezoliucijoje

jei skelbiama. Jisai sako, kad rezoliucija išnešta remianties vien tuom, kad „Tėvynės“ redakcija rašo prieš komunistus, kad Visuotinio Amerikos Lietuvių Seimo reikalais buvo rašyta, kad Zeiglerio SLA. darbuotojų ir pp. Barono ir švitos korespondencijos buvo talpinamos. Vadinas, jei „Tėvynės“ redakcija nieko nesakytų prieš komunistinės spaudos šmeižtus ir niekinimus SLA. viršininkų ir kitų darbuotojų ir jei netalpinėtų kitų SLA. narių aprašymų ir apsigynimo nuo komunistinių spaudai tarnaujančių tokių ponų Bacevičių puolimų kuopų susirinkimuose, tai 2-ras apskritys nebūtų matęs reikalo nei tokios rezoliucijos išnešti, kurioje nepamatuotai kaltinami S. L. A. viršininkai.

Mat kaip atvirai pasisako p. Bacevičius 2-ro apskričio tikruosius motyvus, kuriais remianties ir minimą rezoliuciją priėmė. Už tokį atvirumą galima tik pagirti p. Bacevičius, tačiau su juom polemizuoti ir suikalbėti neapsimame. Jo ginama rezoliucija ir mūsų straipsnis kalba apie vienus dalykus, o jissai polemizuoja visai kitais reikalais. Jei 2-ro apskričio vadai būtų pasisakę savo tikruosius tikslus ir motyvus apkalbinime Pildomosios Tarybos ir „Tėvynės“ redakcijos minimoj rezoliucijoj, tai gal nebūt reikėję nei „Tėvynės“ redakcijai minimoj straipsnio rašyti, kuris, matomai, taip skaudžiai užgavo p. Bacevičių, kad jis net prieš savo norą išsikalba visas slaptybes. Juk čia p. Bacevičius ir jo kolegu slapta „diplomatiškai“ turėtų omeny vieni motyvai, o rezoliucija pervartyta visai kitais motyvais remianties. Bukite, vyručiai, atvirais ir sąžiningais SLA. reikalų saugotojais, o nereikės šitai savęs kompromituoti ir bereikalingų polemikų organe kelti.

ATSAKYMAS DELEI SLA. 136 KUOPOS POKILIO APRASPOKIMO.

„Tėvynės“ 51 num. tilpo aprašymas SLA. 136 kuopos įvykusio pokilio vakarienės lapkričio 27 d. Po tuo aprašymu pasirašo žinomas V. J. Z., kuris visai neteisingai ir pažeminančiai tą mūsų kuopos parengimą aprašo. Todėl mes žemiau pasirašiusieji prieš tai protestuojame ir prie progos matome reikalo bent keliais žodžiais atsakyti jį.

Savo aprašyme p. V. J. Z. netik mažai ir menkus valgius surado, bet jis nusiskundžia, kad ir žolį jam mažai buvę. Tuo tarpu tos žolės ant lekščių buvo dedamos visai kitu tikslu, o ne valgiui. Mat turėjome tik prastus lekštes, tai kad geriau ir švariau būtų, mūsų šeiminingas sumanė lekštes iškloti salotomis ir taip buvo padaryta ir tik ant jų buvo dedami užkandžiai: mėsa ir kiti. Dabar gal bus p. V. J. Z. aišku delko tų žolių buvo mažai.

Jis taipgi nusiskundžia ir prasta orchešta—muzika. Jei orchestra negerai grojo, tai ne mūsų kaltė, nes mes užmokėjome p. Rapankai ir jis prižadėjo gerai groti ir mūsų supratimu muzikai jau nebuvo tokia bloga, kaip p. V. J. Z. rašo.

Jis kaltina rengėjus, kad buvo garsinta, jog tikietų prie durų nepardavinės, o esą buvo pardavinėjami. Tokis pasakymas yra neteisingas, nes prie durų buvo perduoti tik 8 tikietai, kurie iš anksto buvo užsakyti. Šitai paliudija ir durų prižiūrėtojai: A. Giedgaudas ir P. Šimkus.

V. J. Z. rašo, kad jam, kaip asmeniui, vakarienė buvo gera, nes jis esą neatėjęs pasivalgyti, o tik pasižiūrėti kaip kiti žmonės elgiasi ir kaip viskas eina. Jei vakarienė buvo gera, tai kam V. J. Z. rašai apie ją blogai ir tuo budu erzini publi-

ką prieš rengėjus? Čia p. V. J. Z. pats save skritikuoja: ką matė savo akimis ir ką valgė viskas buvo gerai, bet ką girdėjo kalbant kokias ten bobeles, tai rašo, kad viskas blogai buvo. Taip eigtis p. V. J. Z. nerimta, ypač esant SLA. 14 kuopos korespondentui ir rašyti tokius dalykus prieš kitą SLA. kuopą ir jos parengimą, tai tik bereikalingas SLA. narių erzimas ir pykdymas. Ir kuomet Tamsta mus užkabina, tai esame priversti paaiškinti dalykus ir kartu patariame ateityje taip daugiau nedaryti.

SLA. 136 kp. komisija:
B. Lukauskas,
A. Kazakevičius,
A. Giedgaudas,
S. Čerakau.

iš Lietuvos Laikraščiu

SENI PALIKIMAI.

Klankių kaim., Veliuonos v. pas pil. Lažauską yra senos girmos su iškaltais 1542 skaitmenimis, kurie žymi greičiausiai, metus, nes girmų paveldėtojai jau nebeatmena jų senumo.

Tas pats pilietis turi ir seną ragą su žalvarinėmis rinkutėmis ir išpauistytomis gana seno stiliaus gelėmis. Metai nežinomi.

Kaip Nuga-Tone Subudavoja Stiprų, Sveiką Kuną.

Nuga-Tone turi savyje specialės formos geležies, kurs suteikia daug raudono ir sveiko kraujo. Jos taipgi turi savyje fosforo, kuris būtina yra reikalingas del stiprių nervų; prie to dar talpina savyje šešias kitas puikias gyduoles, kurios yra vartojamos visame pasaulyje geriausių gydytojų del subudavimo stiprio, sveiko kūno — energingų vyrų ir moterų.

Nuga-Tone sustiprina skilvi, pagerina apetitą, pagalbti virškinimui, pašalina gazus ir kokiumą, suteikia malonų ir ramų miegą, padagina žmonių svaramą ir sustiprina nusilpusius žmones. Nuga-Tone pagamina burnoje malonų kvapą, nuvalo apsisėlusį liežuvį, pašalina galvos skaudėjimą, gydo tulžies ligas, inkstus, kepenis, pusę ir pašalina vidurių užkietėjimą. Tai yra vienos iš geriausių gyduolių žinomų del silpnų, nervotų, nusilpusių ir nuolat sergančių vyrų ir moterų. Jūs galite gauti Nuga-Tone bile koksioje vaistinyčioje. Vartokit jas per 20 dienų ir jei nebusit užgandintas, sugrąžinkit jas atgal vaistinėi, gausit atgal savo pinigų. Tikrai žiūrėkit, kad gautumet Nuga-Tone — imitacijos net atliks reikalingo darbo.

Kiekvienam sveikam lietuviui ir lietuvaitei yra atdaros durys į Susivienijimą Lietuvių Amerikoje.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje yra geriausia apdraudros ir pašalpos organizacija.

Tel. Empire 7365
Dr. F. MATULAITIS
322 Holbrook Ave.,
DETROIT, MICH.
Valandos:
12—3 p. m. ir 6—8 p. m.
Ultravioletinė šviesa. Diathermia

Parduodu laivakortes į Lietuvą ant geriausių laivų. Taipgi laivakortes iš Lietuvos, Lenkijos ir kitų šalių į Ameriką, Kanadą ir kitas šalis. Parduodu diavarnastis, įgaliojimus, pardavimo ir pirkimo aktus ir kitokius legalizuotus raštus. Siunčiu pinigų į Lietuvą, Lenkiją, Rusiją ir į kitas šalis. Užlaikau krautuvę visokių reikalingiausių dalykų. Reikale visad kreipkitės prie savo tautiečio.
JONAS SEKYS,
177 Park Street, HARTFORD, CONN.
(Ofisas ir krautuvė atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 8 val. vak. Šventadienis nuo 9 val. ryto iki 12 val. dienos.)

AI SO PO PASAKOS

Didelė knyga 360 puslapių, 110 paveikslų, 301 pasakų. Tinkami pamokinimai serijoms, jauniems ir mažiems. Popieros apdaruose tik \$1.25

„TEVYNES“ ADMINISTRACIJA
307 W. 30-th St., New York, N. Y.

BIZNIERIAI GARSINKITES „TEVYNEJE“.

„Žmonijos Istorija“

SU DAUGYBE PAVEIKSLŲ,
620 PUSLAPIŲ DIDIMO,
TVIRTAIS AUDIMO VIRSELIAIS, \$2.25, SU PRI-SIUNTIMU.

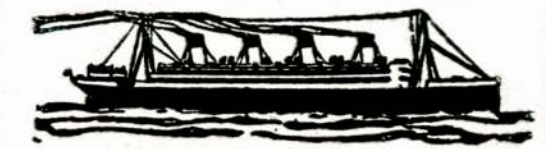
Visi, kas iki gruodžio 31 dienos pareikalaus šios knygos ir prisius \$2.25 gaus ją tuojau.
Nors šis pasiūlymas duodamas iki galo šių metų, bet netęskit ilgai su savo pareikalavimu, nes knygos gali tuoj išsibaiyti, kadangi greitesni pirmiau jas išrinks, ypač už šią žemą kainą — \$2.25. Paskelbus „Dirvoje“ šitą mūsų pasiūlymą, su kiekvienu diena užsakymai plaukia. Yra išspausdinta keli šimtai „ŽMONIJOS ISTORIJOJ“ daugiau, negu reikia prenumeratoriams išdalinti, bet netikim kad ilgai jų tėsės.

„ŽMONIJOS ISTORIJA“ yra populiariška ir yra tai įžanga į visuotinę istoriją, palengvinanti suprasti jai toliau istoriją studijuoj. Tai yra darbininkui rašyta istorija, kuris neturi daug laiko studijuoti didelių placių knygų toms.

„Dirva“ pasiūvenė išleidimui tokio svarbaus veikalą — darbo žmogui istorijos — ir pasiūvenčia toliau, norėdama kad kuodaugiasia žmonių tą knygą gautų. Šis „Dirvos“ Jubiliejaus metas duoda progą visiems gauti tai ko niekad daugiau už tokus pinigus negaus. Nelaukit ilgai!

„D I R V A“
6820 Superior Ave.
CLEVELAND, OHIO.

Reikalaukit dykat „Dirvos“ numerio pamatymui.

LIETUVON

PIGI TEN IR ATGAL KELIONĖ
Trecia klasa į Kauną ir atgal nuo \$203.00 iki \$215.00, žiurint kokių laivų keliausit; iki Klaipėdos nuo \$181.00 iki \$186.

S. V. įstatymai paveltija jums atlankyti Lietuvą ir prabuti metus, o paskui grįžti į S. V. nepaisant kvotos. Musų dideli laivai milžinai, kaip MAJESTIC, didžiausias pasaulyje, OLYMPIC, HOMERIC, LAPLAND, BELGENDLAND, PENN-LAND (ex-Pittsburgh), ZEE-LAND ir ARABIC.

Siglo greitį Kelionę į Cherbourg, Southampton, Antwerp Daug laivų išplaukia kas savaitę. Visi mūsų 3-dios klasos keleiviai gaus atskirus kambarius deims, keturiems ar šešiams žmonėms. Patogumai, puikus maistas ir mandagumas. Kreipkitės prie mūsų vietinių agentų arba

WHITE STAR LINE
RED STAR LINE
No. 1 Broadway, New York

BALTIKO-AMERIKOS LINIJA LIETUVON per KLAIPĖDA

TAI LOGISKAS KELIAS

Sekanti Išplaukimai:

Lituania 8 d. Vasario
Estonia 1 d. Kovo
Lituania 26 d. Kovo

Žinomi Kreipkitės į Vietos Agentus ar į bendrovę:
B. A. L. 10 Bridge St.,
New York, N. Y.

SLA. PILDOMOSIOS TARYBOS IR KOMISIJŲ ADRESAI

Pildomoji Taryba:

Prezidentas — St. Gegužis,
Mahanoy City, Pa.
Vice-Prez. — V. Kamarauskas,
179 Slocum St.,
Edwardsville, Pa.

Sekretorė — P. Jurgeliutė,
307 W. 30th St.,
New York, N. Y.

Išdininkas — T. Paukštis,
13 Mill St.,
Pittston, Pa.

Išdo Glob. — J. M. Danielius,
193 Grand St.,
Brooklyn, N. Y.

Išdo Glob. — M. A. Raginskis,
Box 144,
Plymouth, Pa.

Dr.-Kvot. — Dr. E. G. Klimas,
2538 E. Allegheny Ave.,
Philadelphia, Pa.

Kontrolės Komisija:

A. Mikalauskas,
125 Grand St.,
Brooklyn, N. Y.

J. Ambraziejus,
168 Grand St.,
Brooklyn, N. Y.

P. Raškinis,
141 Grand St.,
Brooklyn, N. Y.

Apšvietos Komisija:

J. O. Sirvydas,
193 Grand St.,
Brooklyn, N. Y.

P. Bajoras,
417 E. 25th St.,
Brooklyn, N. Y.

P. Grigaitis,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

Istatų Komisija:

K. Jurgelionis,
3335 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

Z. Šalnienė,
366 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

V. F. Laukaitis,
851 Hollins St.,
Baltimore, Md.

Finansų Komisija:

A. Ivas,
1622 Columbia Rd.,
So. Boston, Mass.

B. Salaveičikas,
121 Farmington Ave.,
New Britain, Conn.

P. W. Birštonas,
Oak St.,
Shenandoah, Pa.

Sveikatos Komisija:

Dr. I. B. Bronušas,
3037 O'Donnell St.,
Baltimore, Md.

Dr. S. Biežis,
3114 W. 42nd St.,
Chicago, Ill.

Dr. A. J. Karalius,
3303 S. Morgan St.,
Chicago, Ill.

Labdarybės Komisija:

P. Jurgeliutė,
307 W. 30th St.,
New York, N. Y.

P. Petraitienė,
2519 W. 69-th St.,
Chicago, Ill.

M. Baltušienė,
2754 Pitkin Ave.,
Brooklyn, N. Y.

Stovio, Skundų ir Apeliacijų Komisija:

F. Živatas,
1823 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.

J. M. Bučinskis,
76 Glenwood Ave.,
Binghamton, N. Y.

J. K. Maziukna,
1325 Fayette St.,
N. S. Pittsburgh, Pa.

ŽMOGAUS SENOVĖ

Sekant H. Van Loon'q,
paruošė V. K. R.

(Tąsa)

Po visą tų laikų pasaulį jie pirkdavo ir pardavinėdavo vergus. Jie versdavo svetimąsius dirbti jų dirbtuvėse. Jie prigaudinėdavo savo kaimynus, kur tik pasitaikydavo proga, tad visi visu Mediterano pakraščiu nekenčė jų.

Jie buvo gana narsūs jūrininkai, bet ten, kur reikdavo kautis, jie pasirodėdavo bailiais: jiems ne tiek rūpėdavo garbingas, kaip pelningas, jei net ir prigavys tės būdu vedamas reikalas.

Visu tuo laiku, kai jie buvo vieninteliai žmonės pasaulyje, galėję valdyti didelius laivus, visos kitos tautos mieliai naudodavosi jų tarpininkyste. Bet kai tik kiti pramoko valdyti laivus, bematant ir pradėjo bandyti vengti jų, norėdami visai jų nusikratyti.

Nuo to laiko Tyro ir Sidono įtaka ir visą prekybinį Azijos pasaulį pradeda silpnėti. Tie miestai niekados neremdavo mokslo ir meno; jie nežinojo, kaip išnaudoti savo pelnui jūras ir jūrininkystę. Bet reikia žinoti, kad jokia valstybė, statoma tikrai ant valdymo principo, negali ilgai išsilaikyti. Finikija kaip tik ir buvo, taip sakant, tikrai „atskaitomybės rumai“...

Ji žlugo, nes ji visų aukščiausiai garbino išdine ir turtą, nepaisydama pilietiškos dorybės ir puikybės.

ALFABETAS SEKA PREKYBĄ.

Jau teko mums kalbėti apie tai, kaip egptėnai su pagalba nedidelių paveiklėlių užlaikė kalbą, užrašėdami savo mintis; kalbėjome apie tai, kaip Mesopotamijos žmonės išrado savo viniaščių ir taikė jį savo prekybai namie ir užsieniuose.

Bet kaip gi yra su mūsų alfabetu? Iš kur atsirado tos raidės, kurios sekioja mus visu mūsų gyvenimu, nuo pat tos dienos, tai surašoma mūsų gimimo metrika, iki tos dienos, kai užrašoma mūsų mirties metrika? Ar tas alfabetas parėjo iš Egipto, ar iš Babilonijos, ar nuo aramajų? Ar jis skiriasi nuo jų?

Teisė pasakius, mūsų alfabetas yra viso po truputį. Mūsų alfabetas nėra visiškai tinkanti įmonė mūsų kalbai užrašinėti. Gal kurią dieną atsiradus genijus, kurs išras naują rašto sistemą. Bet, nežinurint visų jo trukumų, mūsų raštas visgi dailiai atlieka savo pareigas, bent nei kiek neblogiau už savo giminių skaitmenis, kurie senovėje atėjo Europon iš tolimes Indijos, beveik ir tukstantį metų po to, kai alfabetas buvo jau vartojamas.

Vieną mes aiškiai žinome, — alfabetas nebuvo išrastas vieno kokių gausus raštojo. Jis augo, tobulėjo ir plėtėsi per šimtus metų iš keiserių daug senesnių ir pailnesnių sistemų.

Kiek aukščiau minėjome, kaip aramajų pirklių kalba prasiplatino po visą vakarų Aziją, kaip tarptautinė susinešimų įmonė. Finikų kalba niekados nebuvo jų

kaimynų mėgiama ir niekados jų tarpe ilgam laikui negalėjo prigyti. Išskyrus keletą žodžių, nežinome net kokia ta jų kalba buvo. Bet jų rašto sistemas pasiekė tolimiausius Mesopotamijos ir Finikijos kolonijų kampelius; iš čia jis plėtėsi kitur.

Reiktų pastebėti, delko finikiai, nemėgdavę nei meno, nei mokslo, vis gi galėjo išrasti taip patogų raštą, kuomet kitos aukštesnės už juos tautos vis dar laikėsi nerangaus ir painaus savo rašymo būdo.

Finikai, pirm viso, buvo labai praktiški biznio žmonės. Jie, keliaudami svetur, nekeliaudavo ten, kad pasigėrėti dailiais reginiais. Jie eidavo ir tolimus Europos ir dar tolimesnius Afrikos kraštus, ieškodami turtų. Tyre ir Sidone laikas reikiš pinigų, senovės hieroglifais arba sumerų ženkais surašytiems dokumentams išskaityti reikdavo daug laiko ir darbo, kas žinoma reikiš, kad reikia ir daug išlaidų.

Juk ir mūsų gadynėje biznio žmonės, pastebėję, kad diktavimas laišku užima daug laiko ir reikalauja daug darbo, išrado greitą paprastų brukšniukų, taškelių, linijų sistemą, kuriu jau galima vyti kalbamuosius žodžius taip pat lygiai, kaip gončas vėjasi kiškį. Tas sistemos vadinas „trump-raštis“, arba „stenografija“.

Finikai pirkliai tą patį padarė su senovės raštu. Jie pasiskolino keletą ženklų iš egiptėnų hieroglifų ir pakėitė keletą babiloniečių viniaščių. Jie atėmė iš tų senovės ženklų jų dailią išvaizdą, bet už tai pagreitino rašymo būdą, nes vietoj senovės kelių tukstančių ženklų-paveikslukų jie tevirtavojo dvidešimt dviejų raidžių alfabetą. Išbandę jį namie, pas save, išsigabeno tą naują rašymo būdą į užsienius.

Pas egiptėnus ir babiloniečius rašymas buvo labai svarbus dalykas, tai buvo beveik šventas darbas. Ne kartą budavo siulomi visoki pagerinimai raštui, bet pasiulymai budavo atmetami, kaip šventvagiški pasikėsimai ant švento rašto. Finikai nebuvo labai dievobaimingi; žiūrėdami į raštą iš praktiškos pusės, jie pasiekė to, ko kiti negalėjo pasiekti. Jie negalėjo įvesti savo rašto į Mesopotamiją ir į Egiptą, bet tarp Mediterano žmonių, kurie neturėjo dar supratimo apie raštą, jų alfabetas turėjo daug pasisekimo, ir prasiplatino beveik visur: kur tik finikai užeidavo su savo prekyba, ten rasdavai visokias vazas, sienas ir murus, numargintus jų raštu.

Indo-europiečiai graikai, apsigyvenę ant įvairių salų Aigėjų (Egėjų) Jurose, tuo jau pritaikė tų finikų alfabetą savo kalbai. Kai kuriems graikų garsams, kurių neturėjo finikų kalba, reikėjo savotiškų ženklų, — graikai juos išgalvojo ir pritaikė savo kalbai.

Bet graikai čia nesustojo. Jie išstulino visą rašto sis-

temą.

Visi senovės Azijos žmonių rašto sistemos turi vieną bendrą ypatybę: pusbalės užrašomos, bet balsas pats skaitytojas turi atspėti. Šitai, rodosi, ne taip sunku. Bet toksai netobulas raštas, aiškus dalykas, negalėjo greitai prigyti ir išsiplatinti. Todel graikai, visame prisilaikydami tvarkos ir saiko, prie finikų alfabeto pridėjo keletą savo išgalvotų raidžių, kaip „a“, „e“, „i“, „o“ ir „u“. Kai jie šitai išrado, tai su jų alfabetu jau galima buvo rašyti beveik visomis, kokios tiksliai buvo, kalbomis.

Penki šimtai metų pr. Kr. tos raidės persikėlė per Adriatiką ir nukeliavo į Atėnas ir Romą.

Romos legionai nešė tų alfabetą į tolimiausius kampos Vakarų Europoje ir išmokė mūsų senelius vartoti tuos nedidelius, bet labai svarbius finikų ženklus raštu.

I dvyliką amžių po to Bizantijos misionieriai nugarbėno alfabetą į tamsius Rusijos slėnius.

Šiandien daugiau ne pusė pasaulio žmonių vartoja šį Azijos alfabetą ir užrašo juo savo mintis, kad tuo būdu užlaikyti ateinančioms gentkartėms žmonių mokslą ir žinią.

SENOVĖS PASAULIO GALAS.

Ligšiol, kai matėme, senovės žmogaus istorija tai užrašai didelių ir labai svarbių jo laimėjimų ir išradimų. Visais Nilo upės pakraščiais, Mesopotamijoje ir Mediterano pajūriu žmonės daug ko atsikėlė ir protingi jų valdovai atliko daug kilnių žygių. Šičia pirmu kartą žmonių istorijoje žmogus liovėsi buvęs laukinis gyvis. Čia jis pradėjo staniariuoti, pradėjo kurti kaimus ir miestus. Čia jis pradėjo kurti valstybes. Čia jis išmoko statyti ir valdyti laivus.

Taip jau čia jis pradėjo domėtis dangaus aukštybėmis ir savo sieloje surado tam tikrus moralybės įstatymų dėsnius, dėka kuriems jis jau prilygo dievybei, kurią garbino. Jis patiesė pamatų mūsų mokslui, mūsų menui ir tiems dalykams, kurie iškelia gyvenimą aukščiau už šiaip tik norą pačsinti ir išsimeigoti.

Bet visų svarbiausis jo atsiektas dalykas buvo tai išradimas buvo užrašyti garsus; tuo būdu jis jau galėjo užrašyti ir palikti busimoms gentkartėms visa tai, ko jis per amžių amžius išmoko. Dėka tam, žmogus pasidarė gamtos jėgų valdytoju ir viešpačiu.

Tačiau greta visų tų dorybių senovės žmogus turėjo vieną labai didelę ydą. Jis neklausinėjo tiek, kiek turėjo butų klausinėti. Jis nedaug tesigilino į kai kuriuos dalykus. Jis šitai protaudavo: „Mano tėvas taip gyveno, ir mano tėvelis taip gyveno ir šituos dalykus taip atlikdavo, jiems sekėdavosi gyventi tad ir man visa tai gera, todėl ir neprišaukiau jų keisti“. Jis patirtikimas su tuo, kas buvo, niekadados nebutų pakilėjęs mus aukščiau už šiaip paprastą gyvių bandą.

(Daugiau bus)

TEVYNĖ

Įvairūs Pasiskaitymai

Sekant įvairius autorius, rašo
V. S. Jokubynas.

GĖLĖS IR JŲ SPALVOS.

Visi mes pažįstame gėles ir žinome, jog gėlės žydi įvairiomis spalvomis, kaip tai: raudona, geltonai, violetinai, mėlynai, pašalai ir kitaip. Iš kur gėlės gauna tas spalvas?

Gėlių žiedų lapeliuose yra kambarėlės kaip ir gyvuno kune. Tose kambarėlose pilna sulties, pigmentu vadinamos. Pigmentas savo tirštumu, per plonasias sieneles rodo savo spalvą ir tuomi gėlės žiedas gauna pigmento spalvą, arba kitaip sakant, mes gėlės žiede matome ne žiedo, tik pigmento spalvą. Jei gėlės žiedo sieneles plonesnės, tuom spalva tamsesnė, nes pigmentas aiškesnis; gi jei sieneles storesnės, spalva darosi šviesesnė, nes pigmentas per jas nestengia persiveržti su visu savo tirštumu.

Apart to, pigmentas savy tur dar ir daleles tulų chemijų. Paveizdan, žydinčios mėlynai, violetinai ir purpuriniai, turi daleles chemijos „anthocin“. Žydinčios raudonai, tamsgeltonai ir šviesgeltonai, turi daleles chemijos „karotin“, kurios tai chemijos turi apšiai mūsų daržuose aukancios morkovos; šitų chemijų, mažiau ar daugiau, yra ir kitų gėlių žieduose; kitos turi kitokių chemijų daleles, kurias čias del rašto trumpumo, sunku smulkmeniškai apipasažot.

Imant gėlių spalvas, daugiausia atrandama baltos spalvos. Tulas gamtininkas pasakoja, jog iš tukstančio žydinčių gėlių turime baltai žydinčių 284, geltonai 226, raudonai 220, mėlynai 141, violetinai 73, žaliai 36, tamsgeltonai 12, brunai 4, juodai 2. Iš visų tų gėlių, stipriausį kvapną turi baltai žydinčios, o žydinčių raudonai. kvapnis yra daug švelnesnis už kvapną žydinčių geltonai.

Gėlių žydėjimas yra surištas su metų laiku, kuriu chemijos jungiasi. Tulose pasaulio dalyse gėlės labiausia žydi tarpe liepos ir gruodžio mėnesių. Baltai žydinčios gėlės yra skaitlingiausios visais metų laikais, kada tik augalai žydi. Po baltų pirmą vietą užima geltonos, po šitų tamsgeltonės, paskui mėlynos, violetinės ir žalios, galiausiai tamsmėlės, vadinamos „indigo“ spalvos, kurios yra rečiausios.

DUMBLAI JURŲ CELMĖSE.

Jurų dugno dumblas, vieton juodos parvos, kaip tai paprastai yra vandenynų dugnuose, susideda iš daugelio spalvų, ar varų, ir taip jis turi visas spalvas mūsų vadinamos „Oro Rykstės“ ar kitų vadinamos „Laumės Juostos“. Jurių pakraščiai, kaip Amerikoje taip ir Europoje, iki 100-200 mylių nuo kranto, dumblus turi palvus, kadangi jie susideda iš tokios jūr varos dulkių, kurias sudaro vilnių nuplautos nuo krantų dalelės, kurias kada tai pagaminu vulkanų veikimas. Vandenuose arti žemgalių, kaip pietuose ir šiaurėje, arba vandenuose arkatėškuose ir antiarktiškuose, dumblai susidaro iš uolų trupelių, susimaišiusių su kitokių kunų dalelėmis. Toliaus nuo krantų plotuose Ramiojo vandenyno, arba Pacifiko Didžiojo, dugno dumblai susideda iš smulkių dalelių įvairios parvos, imant varą degtos plytos ir baigiant tams-brunės čekolados varą. Tai yra molis, minkštas, miltus ir riebus, kol turi savy drėgnumą, gi sudžiūjęs liekasi taip kietas, kad su trint duodasi tik pusėtinę sunkumo kují. Šitą molį, kada jis yra užtektinai sausas ir kietas, sudžiūvęs, patepus kieta substancija, išduoda žvilgsnį ir viskuom daros panašus į parcelę.

na, tik netoks trapus.

Pacifiko vandenyno dugno dumblas savy turi daugybę įvairios, daugiausia tamsiai raudonos parvos vabalėlių, taip mažų, kad juos veik negalima įžiūrėti nuoga akia. Ar dumblui varą suteikia šie gyvūneliai, dalykas dar nėra ištirtas. Kitos rūšies dumblas, tuluose plotuose, turi parvą baltai-geltoną, gi kuomet išdžiūsta, liekasi baltas kaip išdegtos kalkės, ir pasidaro labai trapus taip, kad prie mažiausio dasilytėjimo, jis subyra į smulkius miltelius.

Žemgalių teritorijose, toliau nuo krantų, jurų dugne randama dumblai įvairių varų, pradedant rausva ir baigiant baltą; arčiau krantų, dumblai turi varą pilką, arba mėlynai-pilką. Mėlynas dumblas randama gelmėse tik jurų įtakų. Mėlynos varos dumblus sudaro organiška materija arba gyvūnelių kūnai ir geležies dalelės. Žalias dumblas randama tik pietinėje daly Atlantiko vandenyno, kur siaučia dažnos vėšulos. Šis dumblas randasi tik ne giliose vietose, siekiančiose gylio apie 900 sieksnių; šis dumblas saulės šviesoje išduoda smaragdinį žvilgsnį.

Aplinkėse salų, kurios turi giminystę su vulkanais, jurų dugne randama dumblai: pilkos, brunos ir juodos parvos. Dumblai rausvos, raudonos ir baltos varos randama jurėse aplinkėse karolinių salų uolinių krantų. Toks pat dumblas yra jurų dugne Brazilijos pakrantėse. Geltonose jurose, prie įtakos upės Jance-Kian, Inioje, dumblas yra raudonai-brunas.

Suvienyty Valtijų kariški laivai, mieriudami jurų gelmes, atstume 800 mylių nuo Cape Town, pietinėje Afrikoje, iš 2,988 sieksnių gilumos vandens, ištraukė dvi, brunos parvos, jurų varles, apie 24 colių ilgas, kurios dar biskelį krutėjo ir tuomi parodė savo gyvybę. Tas paskaitytas labai svarbiu radieniu, ir šiuodu gyvunu pasiusta Smithsonian institutui. Mat šie gyvunai gyvena po vandens spaudimu iki 18,000 pėdų, tad aktyva patir, koku būdu jie galėjo atlaikyti taip didelį spaudimą. Jūdvių ištraukimui emė laiko nuo 7:20 valandos vakaro, iki 11:08 vidurnakčio. Turbut tai yra giliausia jurų vieta, kokia surasta, išimant gylę netoli San Juan, Porto Rike, kur iki šiol jokiais būdais dar nepasisekė pasiekti dugnas, kad ir su ilgiausių lynų pagelba.

GYVUNAI IR JŲ IŠDUODA-MĀ SVIESA.

Jėgą, atliekančią kokį bent uždavini, ar atmainančią, gyvuno ar augalo kune, vadiname energija. Energija yra daugybe pavidalų, kaip: šiluma, šviesa, judėjimas — energija pastovi ir energija chemiška. Visi tie energijos pavidalai vienijasi vieni su kitais ir mainosi vieni į kitus, gali pereiti iš vieno kuno į kitą, bet niekad nežuva. Jėga degancio anglio gamina garą, kuris suka didžiausias mašinas, kurios atlieka sunkiausius darbus. Ir nors tokios jėgos dalis aikvojasi, vieno tokia dalis ne sunyksta, nes atsiranda kitame pavidale, ir tokiu būdu jėgos kiekis vis yra toks pat.

Kaip su materija, taip ir su jėga arba energija. Negalima jos daleles nė sutvert, nė sunaikinti. Toks yra supratimas apie abelma energiją, apie kurią pamanius prisimena kirminėlis, kurį dasilytėms nuogu pirštu, jaučiama tirptelėjimas, kaip kad palytėjus elektrą vedančią varinę vielą; prisimena vabalėlius, kuriems lekiant, iš po jų sparnų

matome blyksčiojančią šviesą, ir tulas bakterijas, kurios iš savę lygina tokią šviesą išduoda. Tai vis yra kelionė energijos, keliančios iš vienos vietos į kitą, ir kelionėje niekad ne nykstančios, nors ji visuomet ir visur dalinai aikvojasi.

Paprastu daiktu yra pažiūrėti tamsoje pakabintą, kiek apipuvusią žuvį, ar šiaip kokio gyvuno tokią jau mėšą, iš kurios matoma kilant nors silpną, bet aiškią švieselę. Tas jau yra žinoma nuo senų laikų, dar Aristoteliui gyvenant, bet priežastį tokio apsiereikimo ištirta dar visai ne seniai. Mokslininkai patyrė, kad iš negyvo kuno tokią šviesą leidžia tam tikros bakterijos, kurios apsigyvena šiek-tiek pripuvančiame kune; tos bakterijos turi savyje chemiją, kuri sutveria šviesos energiją. Mokslininkai tokių bakterijų yra suradę apie tris dešimtis, bet iš visų jų žymiausia yra taip vadinama bakterija fassoriška (Bacterium phosphoreum), kuri labai limpa prie kuno ir tankiai apsigyvena net atvirose žaiduose.

Apart puvančio kuno, tokią šviesą ne vienas iš skaitytųjų yra matęs kilant iš pelėsių ir grybų. Pietinėje Europos dalyje auga grybai, kurių didžiausiomis sėdybomis yra vietos, arti alyvų kelmų; iš tų grybų pamatyt kilančią šviesą nakties tamsoje, vietiniams gyventojams yra paprastas daiktas. Kartais iš grybo kotelio, atskiromis sriovelėmis eina šviesa, kartais ji plaukia iš grybo viršūnės. Supuvusio medžio (tančiausia aržuolo) likučiai taipgi tokią šviesą išduoda. Yra ir tulin smulkūs augalai, kurių liku-

LIETUVIAI AMERIKOJE

PITTSBURGH, PA.

Pittsburgo lietuviai rengia didelį protesto mitingą ir prakalbas prieš Lietuvos smurtininkus. Vyriausio kalbėtoju bus „Naujių“ redaktorius ir SLA. Apšvietos Komisijos Narys, P. Grigaitis.

Prakalbos ir protestas įvyks sausio 19 d., 1927, L. M. D. Sveitainėje, 142 Orr St., Pittsburgh, Pa. Pradžia 7:30 val. vakare. Grigaitis yra gabus kalbėtojas ir kaipo dienraščio redaktorius yra plačiai susipažinęs su dabartine Lietuvos padėtimi. Bus žingeidu išgirst jį kalbant. Malonėkite visi atsilankyti.

S. Bakanas.

DETROIT, MICH.

Lietuvių bruzdėjimas.

1926 m. 19 d. gruodžio Detroito Lietuvių Laisvamanių kuopa surengė pamarginantį vakarą, kurio visą pelną paskyrė Lietuvos Kulturininkams — skleidimui apšvietos tarpe tamsių Lietuvos kaimiečių. Ir rodos tokiu kulturinam darbui, tai negali but nei vienas, susipratus darbininkas priešinngas. Bet kur tau! Brooklyn „Laisvės“ pasekėjai buvo didžiausi priešai šiam parengimui. Ir daugelis jų tiesiog atvirai boikatoavo tą parengimą. Bet nežinurint visų priešinų, vakaras įvyko. Pelno, kiek teko patirti nuo rengėjų, liks suvirs \$50. Lietuvos Kulturininkai gaus gerą paramą. Rengėjai programą turėjo ilgą, bet ir prastą, išskiriant vieno veiksmo komediją, kurią sulešė Lietuvių Progresyvė Dramos Draugija „Kunigo Meilė“. Gerai ir tinkamai sulešta. Kiti programo kavalkai buvo prasti, kurių tarpe buvo labai nešvarių žodžių, kurie scenai visai yra netinkami ir rengėjai to turėtų vengti, nes daug publikos pasipiktina tokiais žodžiais. Turima atminti, kad į parengimus ateina ir nepilnamečių vaikų ir tokių kalba yra netinkama. Reikia duot ką nors gero publikai. Kodel nepakviesti dailės

čiai irgi nuo tokios šviesos nėra liuosi. Nors šitas apsiereikimas, kaip šviesos kilimas iš supuvusio medžio, nėra dar galutinai ištirtas, tai vienok tikima, jog šviesa čia gimdo ne baktesterijos, tik tam tikros rūšies grybeliai, kurie užviespatauja sutrūnėjusio medžio likučius.

Apie gyvunus, kurie gyvais budami išduoda iš savės šviesą fosforišką pavidalo, dalykas yra didesnės svarbos negu kam tai gali išsirodyt. Mokslas surandą apie 36 gyvunus, kurie gyvais budami išduoda iš savės šviesą, tačiau mokslininkai iki šiol tokių gyvūnų surado kiek mažiau, ir tai tik tarpe vėninių gyvūnų. Buvo patėmyta, kad ir varlės, daugiausia rupužės, tamsoje budamos leidžia iš savės šviesą, bet vėliaus patirta, kad iš varlių šviesa plaukia tik todėl, kad jos praryja daugybę taip vadinamą „švento Jono“ vabalėlių ir tokiu būdu šitos varlės turi tik skolintą šviesą.

Prėskuose vandenuose gyvenančių gyvūnų, išduodančių iš savės šviesą, yra labai mažai. Turinti tas ypatybes gyvunai, gyvena daugiausia suriuose vandenuose. Nors mokslininkai atydziai tyrinėja tokius gyvūnus, tačiau iki šiol dar nedaug patirta apie priežastis, kurios verčia gyvūną tamsoje šviesą spingsot, tik vienas mokslininkas, Robert Boyle dar 1667 m. patyrė, kad puvantis kunas iš savės šviesą išduot gali tik tada, kada prie jo oras prisigriebia. Jei negyvas kunas bus uždarytas taip, kad oras prie jo ne priekais, toks kunas gali į dulkes pakovirst, jis niekad fosforiškos šviesos ne išduos.

chorų ir kitus kurie gali išpildyti gerus kavalkus programą.
SLA. 21 kp. narys.

DETROIT, MICH.

Kalėdų ir Naujų Metų parengimai.

Kalėdose, 25 d. gruodžio, buvo net du parengimai. Vieną rengė Pioners of Labor ir Ateities Choras, antrą koncertą rengė „Aido“ Choras. Pirmiausia buvau nuėjęs į „Aido“ koncertą. Koncertas buvo neblogas. Bet kaip buvo rašyta, kad duos tą, ką dar Detroito publika iki šiol nebuvo mačius, tai to nebuvo. Žmonių buvo nedaug, gal apie koki du šimtai. Paskui nuvažiauvau į Ateities Choro parengimą, kuris buvo surengtas tarptautinėmis spēkomis. Nuvažiauvęs radau dar lošiant veikalą „Jono vestuvės“. Veikalas buvo loštas ukrainų kalba. Lošime dalyvavo ir lietuviai Ateities Choras, rusų Stygų Orchestra. Nors daug esu matęs lošimų, bet tokio puikaus lošimo nesu matęs. Nors tiesa, negalėjau matyti viso veikalo, bet kurį lošimą mačiau, tai yra veritas pažiūrėjimo. Lietuviai aktorai turėtų imti tokį pavyzdį. Žmonių buvo labai daug, koki 6 šimtai. Taipgi dar gražų įspūdį rusų šokių grupė.

1 d. sausio, Naujais Metais, buvo surengtos prakalbos prieš Lietuvos fašistinę valdžią. Kas prakalbas rengė, nebuvo pažymėta. Žmonių susirinko daug. Kalbėjo koks tai anglas. Antaras kalbėjo SLA. 21 kp. pirminkas Pr. Jočionis. Kalbėjo kaip kad visada, be takto. Paskiaus dainavo „Aido“ Choras. Vėliaus 3 kalbėjo A. Smailis. Kalbėjo taipgi Tamošiusas ir J. J. Bimbo. Jų kalbos buvo rimtos ir sulig jų išvadų buvo galima suprasti, kad šiandien reikia visiems progresyviams lietuviams jungti jėgas į bendrą frontą ir bendrai kovoti prieš Lietuvos fašistinę klerikali valdžią. Ir tik bendrai veikiant

bus galima nugalėti Lietuvos fašistus.

Aukų surinkta \$113.00. Bet vienas keistas paprotis, tai kur tik kokias aukas, tai siunčia į Brooklyną ir darbiečiai sakosi, kad turi ten kokią jau fondą sutvėrę gelbėjimui Lietuvos darbininkų. Matyti, kad tas ne visiems patinka ir tais pinigais nešels Lietuvos darbininkų.

2 d. sausio buvo susirinkimas SLA. 21 kp. Susirinkimas buvo gana triukšmingas. Daug triukšmo sukėlė laiškas, kuris buvo kviečiantis kokią tai sąryšio prisidėti prie šaukiamo visų lietuvių Detroito protesto mitingo prieš Lietuvos klerikalų fašistų valdžią. Man atrodo, kad mūsų nekuri nariai save ir vadinas socialdemokratais arba tautiečiais, neturėtų tam priešintis, kaip kad darė šiame susirinkime. Taip negražu. Musų organizacija turi priešintis tokiai Lietuvos banditų valdžiai, kuri smurto būdu užėmė Lietuvą ir suminė Lietuvos piliečių teises ir konstituciją. Mano supratimu, gerai padaryta, kad išrinkta du delegatai į tą šaukiamą konferenciją.

Detroito pas daugelį lietuvių eina į madą blogas paprotis ir kad tam užbėgus už akių reikia stoti į griežtą kovą. Daugelis lietuvių rengia šokių savo namuose ir pardavinėja svaiginančius gėrimus. Nors iki šiol buvo nemažai tokių „ekspertų“, kurie tik darydavo, bet dabar tai jau daug vietų virsta tiesiog karčiamomis ir nemoraliskomis vietomis. Tokias vietas reikėtų pradėti kelti viešumon. Toks elgimas daro daug žalos lietuvių tautai. Ir laikraščiuose tokios ypatybės tiesiog turėtų būti įvardytos. Draugijos turėtų vesti griežtą kovą prieš tokius gaivalus.

Detroito bėgy švenčių daugelis fabrikų buvo visai sustoję. Dabar nekuri pradeda dirbti, bet atvykusiems yra sunku gauti darbas. Bedarbių yra daugybė ir norintiems važiuoti į Detroitą nepatartina.

SLA 21 kp. narys.

KENOSHA, WIS.

Gruodžio 26, antrą dieną Kalėdų sandariečiai, drauge su Kenosha Dailės Rateliu, suruošė muzikalį programą Lietuviai Svetainėje. Programas pradėta pildyti 3:30 val. po pietų. Dailės Choras, po vadovystės p. Juozo Macnoriaus, sudainavo šešias dainas; atliko gerai. Apart to dar išpildė daug gabalėlių vietiniai muzikai ir konoschiečiai. Vakarėlis buvo linksmas, nes svečiai kenoschiečiai savo linksmomis dainelėmis sukėlė publikoje linksmo upo; džiaugėsi vietos lietuviai kenoschiečių lietuvių dainomis ir laukia greitai laiku išgirsti dar daugiau dainų.

Rengėjams liko nemažai pelno. Sutarta kitą parengimą ruošti bendrai vasario 13 d., Turners Hall, Racine, Wis., didelių koncertų.

SLA. 100 kuopa senai ruošia maskaradų balių — šokių. Nekuri rubus gatavus jau turi, kuri gaminas. Kenosha lietuviai mano laimėti pirmą dovaną; vietiniams nereikėtų užsileisti. Iš Milwaukee pareiškė tikrai komitetui, kad ir del jų vietą paruošė. So. Milwaukeečiai jei ne maskuoti, tai taip sau svečiuosna atvažiuos. Komitetui p. A. Klapatauskas, p. S. Grigaliūnienė ir p. P. Gabis dėdė visas savo geriausias žinotimo spėkas, kad visus patenkintų. Patenkinti — nėra klausimo, bus visi kurie tik dalyvaus, bet žadama ir tikrai duos didelės dovanas. O kas gi gali dovanų nenorėti? Tasa! maskaradų šokis įvyks sausio 22 d., Turners Hall, kampas Lincoln ir Hubbard gatvių, 8 val. vakare. M. Kasparaitis.

BROOKLYN, N. Y.

Rezoliucija prieš Lietuvos fašistus.

Pagalba smurto Lietuvos kruvinieji fašistai nuvertė liaudininkų ir socialdemokratų valdžią ir įvedė savo ginkluotą diktatūrą ant Lietuvos liaudies. Visa Lietuva paversta į baisiausios reakcijos stovyklą. Paskutiniai pranešimai sako, kad keturi darbininkų vadai jau sušaudyti; keli šimtai susipratusių darbininkų ir valstiečių taip pat atiduodama karo lauko teismui. Jiems irgi grumojama mirties bausmė.

Mes, Amalgamėtų Rubsiuvių Unijos lietuvių lokalas 54, savo susirinkime gruodžio 29 d. 1926, vardu pusantro tukstančio organizuotų lietuvių darbininkų, griežčiausiai pasmerkiamo kruvinosios fašistų valdžios siautimą Lietuvoje, persekiojimą ir galbinimą susipratusių darbininkų. Mes pasižadame visais galimais būdais remti Lietuvos žmonių kovą prieš kruvinuosius fašistus. Taip pat raginame visus Amerikos lietuvius paskelbti griežtą kovą kaip fašistams Lietuvoje, taip tiems Amerikoje, kurie vieno ar kitoki būdu tuos fašistus remia.

Šalin kruvinąją fašistų valdžią! Tegyvuoją Lietuvos liaudies kova už pasiluosavimą iš po fašistų letenos!

Pirmininkas B. Jokubonis, Sekretorius P. Bukšnyš.

DETROIT, MICH.

Pakvietimas.

D. D. O. Sąryšis kviečia visas Detroito draugijas ir organizacijas, be skirtumo tikėjimo ar pažiūrų, į viešą susirinkimą, kuriame bus galima išdirti bendri planai kovai priešais Lietuvos fašistus.

Kiekviena draugija ar organizacija gali siųsti po du delegatus-atstovus nuo savo organizacijos.

Konferencija įvyks Sausio (Jan.) 30 d., 1927, 2 val. po pietų, I. A. S. Draugijos svetainėje, 24 ir Mich.

D. D. O. Sąryšio Valdyba: Pirm. P. Jočionis, Rašt. Ed. Veputis, Išdin. J. Barron.

PITTSBURGH, PA.

Meno draugijos darbuotė Pittsburgh'e.

„Sandaros“ skiltyse Nr. 51 buvau iškęs klausimą jaunimo auklėjimo reikalu, nurodant priemones tiksliai pasiekti.

Didžios reikšmės pridavau organizaciniam darbui, kviesdamas jaunuolius burtis į jaunimo tautines draugijas, kurios turėtų būti surištos su menu. Šituo taip svarbiu klausimu subuvo lietuvių, įkurdami Meno Mokslo ir Liter. tautinę draugiją. Pradžią puiki. Narių — jaunuolių susidarė geras būrelis, kuris nors tik ant mėnesį pradeda veikti, tačiau per tą trumpą laikotarpį spėjo padaryti keletą susirinkimų ir jau š. m. sausio 16 d. rengiasi viešai pasirodyti savo įgoms, pastatydami pittsburg-

sišdomavo veiklesnįjį Pittsburgh'e linksmą komediją „Ponas Dauganoris“ (4 veiksmų vertimas) ir stud. P. Dargio parašytą satyros komed. 1 veiksm. „Telsių Plūmpio pasikalbėjimas su Raseinių Magde“.

Visų pittsburghiečių prievole į šį vakarą atsilankyti, nes, pirma, atėję paremsite jaunuolius ir suteiksite jiems daugiau pasirūpymo dirbt menos srityje; ši draugija ir tėra vienintelė Pittsburgh'e, kuri pirmą eilę stato meną, o tokios draugijos rėmimas ir bujijimas būtinas. Antra, turėsite progos po sunkių dienų darbų gardžiai pasijuokti, nes komedija parinkta, kad pittsburghiečius palinksmintų.

Vardu šios draugijos kviečiu visus Pittsburgh'o ir apylinkės lietuvius š. m. sausio 16 dieną (sekmadienį), 8 val. vakare, atsilankyti į šį linksmą vakarą, kuris įvyks L. Mokslo Draugijos svetainėje, 142 Orr St. Visi busite patenkinti.

Stud. P. Dargis, pirminink.

STRAIPSNIS 209

Vaikstinėjimas.

Nėra paskirto laiko, kad kūdikis turėtų pradėti vaikščioti. Tai priklauso nuo jo abelno augimo, o ypač snarių. Abelnai kalbant, kūdikis turėtų pradėti eiti apie metus laiko — bet nekuri pradeda dar vėliau.

Šiame dalyke svarbiausia yra atminti, kad nereikia raginti kūdikį vartoti savo sąnarius jei tie nėra perstiprūs. Nėra jokios naudos jei kūdikis pradės vaikščioti anksti. Ir ankstumas nerodo jo protiško išsivystymo. Nekurios motinos verčia kūdikius anksti vaikščioti, nes joms smagu arba gali pasigirti kaimynėms. Bet tokis papratimas yra labai neįsimintinas ir gali pakeisti kūdikį.

Gamtą pati gali geriausia nuspręsti kada kūdikiui reikia vaikščioti. Kada kūdikis pajunta užtekintą spėkos, jis pats bandys eiti, bet pirm to, nereikia jo raginti. Jei po dvilinkto mėnesio jis nei nemano bandyti, tai pasitark su gydytoju.

Tavo kūdikis gerai gyvuos ir nuolat augs stipryn ir vikryn, jei duos geriausią priežiūrą ir maistą. Vikri ir stipri sveikata yra dalis daugelio tukstančių vaikų, kurie buvo išauklėti ant Eagle Pieno, kaip dekinos motinos liudija. Šiomis motinomis nėra geresnio maisto ir pasekmių kaip Eagle Pienas. Saugu sakyti, kad daugiau vaikų tapo išauklėta ant Eagle Pieno, negu ant visų kitų dirbtinų maistų kruvon sudėtų.

Neeksperimentuok su kūdikiu davinėjant abejotina maistą. Borden's Eagle Pienas yra sveikas kūdikių maistas, nes jame nieko kito nėra apart gryno pieno ir gryno cukraus. Nėra jokių abejonių apie jo grynumą arba puikias pasekmes. Gydytojai rekomendavę Eagle Pieną tukstančiams ir tukstančiams kūdikių, kurie buvo nedaugę ir menki. Eagle Pienas yra lengvai suvirškomas ir patikimas kūdikių penėjime.

Skaityk Šituos Straipsnius Kas Savaitė ir Pasidėk Atėčiai.

ATMINK SAVUS LIETUVOJE SUTEIKITE JIEMS DOVANĄ

“SANDARA”

SAVAITINĮ LAIKRASTĮ

Jei norite, kad jūsų giminės pažintų pasaulį, sužinotų kaip lietuviai svetur gyvena, tai nevilkinant užrašykite jiems laikraštį „Sandarą“, už tai bus jums dėkingi. Gaus kas savaitę naujausias pasaulines žinias, geriausias Lietuvos ir Amerikos rašytojų straipsnius, apysakų, eilių ir juokų.

„SANDAROS“ prenumerata metams: į Lietuvą \$3.00; Amerikoje \$2.00. Vieną numerį pasiūlyti siunčiame dykai. Kreipkitės sekančių antraščių:

„SANDARĄ“

327 E Street,

So. Boston, Mass.

NAUJOS KNYGOS

GAUNAMOS „VIENYBĖS“ KNYGYNE

VIRĖJA. Išleista 1926 metais. Apdaryta \$2.50
1,034 patarimai kaip virti įvairius valgiai.
MAISTAS ir VALGIŲ GAMINIMAS. Dr. J. Kvedero \$1.50
Mokykloms ir šeiminiškoms vadovėlis ir pamokymai, kaip gaminti sveikus ir skanius valgius sveikiems, vaikams ir ligoniams.
LIETUVOS APGYVENTOS VIETOS \$3.00
Šioje 735 puslapių knygoje telpa daviniai pirmo Lietuvos žmonių surašymo. Surasyta visi Lietuvos kaimai, vienkieniai ir miesteliai, skaičius gyventojų, kiek yra ukininkų, kaip toli geležinkelio stotis ir arčiausias paštas.
BUK MANDAGUS! \$1.00
Praktiškas vadovėlis elgimosi, parodantis, kaip reikia mandagiai elgtis įvairiuose gyvenimo reikaluose.
LIETUVIŲ KALBOS RAŠYBA 50c.
Rašybos vadovėlis su rašybos žodynėliu. Išleistas 1926 metais.
NAMŲ RUOŠOS VADOVĖLIS 55c.
Namų darbai, naminių sąsąskaitė ir biudžetas. Kaip pigiai šeimyną užlaikyti.

VIENYBĖ

193 Grand Street,

Brooklyn, N. Y.

DABAR UŽSIRAŠYK

‘AMERIKOS LIETUVI’

AMERIKOS LIETUVIS, savaitinis laikraštis ramų pasiskaitymui, naudingų mokslinių straipsnių ir svarbiausių žinių, yra naudingas kiekvienam lietuviui. Kas jį užsirašys laukprieš ar sekančio gruodžio mėnesio bėgyje, gaus gražių dovanų knygomis ir gražių sieninių kalendorių. Užsirašyk dabar, o turėsite naudingą laikraštį.

Reikalaujam agentų užrašinėti AMERIKOS LIETUVI, pardavinėti knygas ir gražias laiškam popierus.

Laiškus ir pinigus siųsdami adresuokite taip:

“AMERIKOS LIETUVIS”

14 Vernon Street,

WORCESTER, MASS.

T E M Y K I T E !

Didelis 548 Puslapių Puikiai Paveiksluotą Veikalas Antgalviu

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje

ISTORIJA

Tai yra netik istorija didžiausios pažangos mūsų fraternalės organizacijos, bet tai yra beveik visų Amerikos lietuvių istorija, nes joje pakliudama ir plačiai aprašoma mūsų visuomeniški santykiai išeivijoje. — Juo veikiau tą veikalą užsisakysite, tuo greičiau apsipatinsite su Amerikos lietuvių istorija.

Kaina \$1.50
Drutame apdare \$2.00

Reikalaudami, kreipkitės į „Tėvynės“ Administraciją šiuo adresu:

“TEVYNES” ADM.,

307 W. 30-th ST., NEW YORK, N. Y.

TIKTAI SLA. Kuopoms

SLA. Ženkleliai-guzikėliai

MOTERIŠKI SU SPILKUTĖMIS TRIJŲ RŪŠIŲ:

Dideli auksiniai po \$1.50, mažesni auksiniai, — po \$1.00; paausuoti — po 50c. Duodant užsakymus mažiau kaip ant vieno dolerio, reikia prisiųsti 10c. persiuntimui registruoto laiško.

Dideli Auksiniai, naujo stiliaus po \$1.50
Mažesni Auksiniai 1.00
Paausuoti 50c

VYRIŠKI SU SRUBELIAIS TRIJŲ RŪŠIŲ:

SLA. kp. antspaudos-pečėtis

Guminės Antspaudos su atramento paduškėle — po \$3.00
Geležinės Pečėtis, išpaudžiamos į popierą \$5.00

Persiuntimo lėšas apmoka pačios kuopos.

SLA. kvitų ir orderių knygelės

Orderių knygelės išmokėjimams — po 50c.
Kvitų knygelės pinigų priėmimui — po 50c.

SLA. mokesčių-rekordų knygos

Liuosų lakštų sistema su drutais audimo apdara su raktu ir 50 lakštų parsiduoda tikta už \$2.00.

Siunčiant pinigus į Centrą reikia siųsti kartu su narių mėnesinėmis mokėsimais pažymint ant mokesčių lakšto paliktos tuščios eilutės, už ką pinigai prisiunčiami.

Kiekviena kuopa privalo pasirūpinti įgyti viršui pabriežtus kuopoms būtinai reikalingus daiktus.

MONEY ORDERIAI turi būti išrašyti ant Lithuanian Alliance of America, o mokesčių mėnesinius raportus (blankas) su pinigais siųsti sekančiu adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30-th Street
NEW YORK, N. Y.

KĄ JŪS PILATE Į SAVO KUDIKIO BUTELĮ?

Jei jūs negalit penėti savo krutimis kūdikį, pasirinkit maistą kuris būtų maistingas ir lengvai virškinamas, kaip geros motinos pienas. Duok savo kūdikiui Borden's Eagle Brand Condensed Pieną, geriausį maistą del del kūdikių — jis buvo vartojamas per paskutinius šešiasdešimt dešimt metų šimtu tukstančių moterų.

Jei jūs prisigalite mums šitą pasakojimą su jūsų vardu ir adresu, arba prisigalite mums atvirutę, mes pasigalime jums, drąsai, pamokymus jūsų kūdikiui kaip penėti jį kūdiki: kaip valgyti valgius, kaip ir kitokios įdomios literatūros. Parsiduoda visose vaistinėse ir groserinėse.

THE BORDEN COMPANY
Borden Bldg., New York, N. Y.

